

חלק שלישי

שער שער הצאן חובת המועדות התשיעי

חודש הראשון הוא חודש ניסן החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לחדשי השנה ואז ית'ש הוא, עשנו עמו וצאן מרעיתו וינהג את הצאן אחר המדבר ויביא הר האלדים חורכה ביום חתונתו זו מתן תורה ואף שהחמא גרם שהגלו ישראל מארצם הנה ברצות ה' דרכי אישי ישראל כן תהיינה הערים החרבות מלאות צאן אדם כצאן קדשים במועדים ולסכה זו זה שמו אשר יקראו לו שער הצאן

ונקיטא סדרא כל חודש למנויו עד עבר קציר כל'ה קיץ ביומא תכר מגל מכונה. וכו יבואר תענית ער"ח על מיעוט הלכנה. וקריאת ההל' והתפלות ר"ח. וברכת הלכנה. ותפלת שלש רגלים וספור ההגדה עם כל הסדר. וספירת העומר עד סיום כל סדר י"ט האחרון של פסח. ובשער הזה נכלל גיב תודש סיון עם כל הפרטים והג שבו קבלו ממדבר מתנה. וחודש תמוז ואב עם כל פרטיהם דהיינו כוונת תענית י"ז בתמוז ותשעה באב וכוונת קריאת מגילת קינה וסדר ההנהגה של כל בין המצרים על משנה שכרונה. יהי רצון בימינו במהרה יבנה. וישישו אתה משוש כל המתאבלים על חורבנה אמן.

פרק ראשון

תענית ערב ראש חודש

הנה הוא זורה ומפוזר בספרים שהלכנה הזאת פה למטה בעוה"ז השפל היא רטו ללכנה העליונה שבקולמות העליונים. והיא השכינה הקדושה שאנחנו בניי הקדושים מחויבים בתמידות להצטער בגלות הארוך הזה על חילול שמה בין הגוים בעויה. וזה ידוע שטיעט וחסרון בלכנה זו התחוננה הוא רמו להצער המגיע כביכול ללכנה העליונה. ולכן בכל ערב ר"ח שהיא פגומה מכל וכל ראו הקדמונים לקבוע להתענות ולהצטער ולהשתתף בצערה כביכול כי כל זה הוא סיבה וגרם של עונינו והראיה כי כביאת המשיח צדקנו במהרה בימינו כחייב והיה אור הלכנה כאור החמה כאור שבעת ימי בראשית וז"ל האר"י ז"ל ביום שקודם המולד אם יהי המולד בראש חודש או ביום המולד עצמו אם יהי קודם ר"ח יתענה להשתתף בצער מיעוט הירח. עכ"ל. וז"ל הזה"ק זכאה איהו סאן דאשתדל בגלותא בתראה למנדע לשכינה ולאוקור לה בכל פקודין ולמסבל בנינה כמה דוחקין כמה דאתמר אגרא דכל'ה דוחקא. לכן הירא את דבר ה' וחרדים אל דברו ראוי להתענות תענית זה ועיקר כוונתו יהיה להשתתף בצער כנ"ל ודי בזה.

קידוש הלכנה

עיקר מצות קידוש הלכנה משיעברו עליה שבעת ימים מהסולד מעת לעת ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבה אל מצות קדוש הלכנה כמיש בש"ע. וכיכ הארי ז"ל ע"פ סוד גדול ולא כדעת האחרונים. ויזהר האדם שיקדש הלכנה שהיא קבלת פני השכינה הקדושה בכנדים נאים כמיש בש"ע כאותן כנדים שהולך בתמידות לכה"ג וישווה לכל הפחות כבוד המקום ב"ה וב"ש לכבוד הכריות. וכעת הליכתו מביתו או מכהכ"ג לקדש הלכנה ישמח בלבו שמחה עצומה כאילו הולך להקביל פני השכינה הקדושה. ויתחיל מזמור הללויה הללו את ה' מן השמים כמיש בסדורים והוא מהארי ז"ל. ורגליהם רגל ישרה כמו בחפלת י"ח כמיש בש"ע. ולצד מזרח דוקא. מצאתי. וכשמגיע לברוך יוצרך כו' כשם שאני רוקד כנגדך אז יהפוך פניו נגד הלכנה. ויברך הברכה כשמחה עצומה מאוד וכי מלחא זמרתא היא מה שאמרו בגמרא הקדושה פרק היו בודקין אמר רב אחא בר חיננא א"ר אמי אריב"ל המברך על החודש כאלו מקבל פני השכינה כתיב הכא כו' עוד תני דבי ר' ישמעאל אלמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם כו' הרי שזיכה אותו הכורא יתברך במצוה כזו וזכה להיות מן המקבלים פני השכינה הקדושה ואיך לא יכין לבו אל שמחה עצומה עד מאוד ע"ז כל עת הברכה ויחשוב כמחשבתו ג"כ כשמחה עצומה גבורות ה' ותכמתו הנפלאה אשר במאמרו ברא שחקים וצבאם ובקביעות חוקם וזמנם כנוזר בכרכה. ויתאמת בלב האדם כי ברכה זו תקנו אנשי כה"ג ע"פ סודות גדולים ונוראים מאוד אשר לא יכול המעיין בעיני שכלו לסבול דא. גם כוונת האריז"ל בכרכה זו לאו כל מוחא סובל דא לכיון כו' ואת אשר ככתך לעשות עשה הכנה בלבך לומר התיבות בהתלהבות גדול וכשמחה עצומה מאוד ורחמנא לבא בעי. ודי כזה.

ואתה אנוש כערכי אלופי ומיודעי אשר תועלתו לא אמיש מעשות העתקת ביאור על כל תיבה הצריכה למוד בתחלתה. חוק וזמן נתן להם. ז"ל אבודרה"ם על שם חק נתן ולא יעבור כלומר החק והזמן שנתן להם בתחילת כריאתם אינם עוברים אותו כי כן יהי לעולם לא ישתנה סדרם וזה"ש שלא ישנו את תפקידם פי' מה שהם מסונים ומופקדים עליו. עכ"ל. והביי מבאר יותר ע"פ פרש"י והרי"ף וז"ל. תפקידם. מצוה שצויתם להתנהג בהלוך תקופתיהם. ששים ושמחים כו'. כדכתיב והוא כחתן יוצא מחופתו. ישיש כגבור לרוץ כו'. עכ"ל הביי. אבודרה"ם ז"ל. פועל אמת. שפעולתו אמת לבורא הוא חוזר שהוא הכורא הוא פועל אמת וגם הפעולה עצמה היא אמת שהיא קיימת שנאמר ויעמידם לעד לעולם. וי"ם פועל אמת שפעולתו אמת שברין טיעט את הלכנה. עכ"ל האבודרה"ם. וללכנה אמר, כזה נעתיק לשון הביי כי הוא מבאר יותר וז"ל וללכנה אמר הקב"ה שתתחדש בכל חדש. עמרת תפארת לעמוסי במן, סימן הוא להם שאף הם שמונין לה עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים עכ"ל הביי. ז"ל האבודרה"ם עמרת תפארת ע"ש והיית עמרת תפארת ביד ה'. בא"י מחדש חרשים, בכל שלשים יום כמו שאמרנו. עכ"ל האבודרה"ם. נמצא לפי פירושם כן הוא המשך התיבות וללכנה אמר שתתחדש פי' הקב"ה אמר לה שתתחדש בכל שלשים יום. והוא עמרת תפארת וסי' טוב ג"כ לישראל שנקראים עמוסי במן שאף הם עתידים להתחדש לעתיד כמותה ולפאר כו'. ויזהר האדם לומר הנוסח שאף הם עתידים להתחדש והוא נוסח הטור והאריז"ל. אח"כ ידגג שלשה דלוגים ויאמר ברוך יוצרך כו'. ונוסח האריז"ל עיד הסוד

י ס ו ד ו ש ו ר ש ה ע ב ו ד ה

קצב

כך הוא. ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך בוראך ברוך קונך, וידלג ויאמר כשם שאני רוקד כנגדך כו'. פסוק תפול עליהם אימתה ופחד כו'. ישר והפוך ויאמר פסוק זה ישר והפוך במתון גדול ובכוונה עצומה כי השלש דלוגים ושכח של ברוך עושך כו' ופסוק זה ישר והפוך דוקא כל זה הם תקונים גדולים ונפלאים ע"ד הסוד בעולמות העליונים ולהכריח הקליפות. וע"פ כתבי האר"י ז"ל צריך דלג ג"כ קודם אמירת ברוך עושך ושלש דלוגים דוקא בכל פעם ועושה כזה תקון גדול וזה הוא סדרו יעשה עוד שלש דלוגים ויאמר ברוך עושך ברוך יוצרך כו' כשם שאני רוקד כו'. ופסוק תפול עליהם ישר והפוך. ואחר זה יעשה ג' דלוגים ויתחיל ברוך עושך ויאמר על הסדר הראשון. וכה יעשה פעם שלישי. אח"כ יאמר דוד מלך ישראל חי וקים ג"פ. שלום עליכם ג"פ. סימן טוב כו' ג' פעמים. ויזהר האדם בכל הסדר כי כל הסדר דהיינו הדלוגים. וכשם שאני רוקד. ופסוק תפול כו' ודוד מלך ישראל כו' וסימן טוב כו' כל זה במסכת סופרים והובא בטור ג"כ. והאר"י ז"ל כתב על כל הנ"ל כוונות עצומות ונוראות. אח"כ יאמר על הסדר שנדפס בסרורים ואחר הסדר ינער בשולי בגדיו.

פרק שני

זאת עולת חודש בחדשו בחדשו השינוי לשנות בגדיו בריח שילבש האדם איזה מלבוש חשוב וסימנים חמיש חליפות שמלות חמיש רית חודש מועד שכת יחלף שמלותיו כן כתוב בספרים. ומטה שנמצא בתקונים שאף בריח מקבל אדם נשמה יתירה בודאי ראוי וישר להלביש בגד חשוב כנ"ל. וז"ל התקונים תקון כ"א דמ"ו ע"א נשמתא יתרא בשבת וביומין טובין ובכל מוספין איהי אמא עלאה תוספות רוח הקודש. עכ"ל בקצור. הרי כתב בלשונו הקדוש ובכל מוספין היינו בכל יום שיש בו מוסף. ודי בזה. הנה כי כן יברך גבר בהמ"ז ויתפלל תפלתו בכל הימים מהראוי להיות בכוונה עצומה וכיותר צריך לרזו ולהזהר בתפילות ובהמ"ז של יום ר"ח בכדי שלא יבא לידי שכחה מלהזכיר בהם יעלה ויבא כי זה ברור אם האדם מתפלל תפלת י"ח או מברך בהמ"ז בכוונה עצומה בודאי לא יבא לידי שכחה מלהזכיר בהם יעלה ויבא אך אומר השכחה מפאת חסרון הכוונה הוא. ויזהר לומר תפלת יעלה ויבא בכוונה עצומה. ודי בהערה זו. אחר תפלת שחרית יכוין עצמו לקרות הלל בצבור כי רבו הדיעות במוסקים בכרכת הלל ביחיד ולבד זה עיקר הודאת ההלל מצותה דוקא עם הצבור ולקרא עמהם הלל. כיחוד בריח להקדים לבוא לבה"כ בכדי שיוכל להתפלל עם הצבור ולקרא עמהם הלל. וקודם קריאתה יאמר לשם יחוד כו' ולקיים בקריאתה מ"ע ולית הנ"ל. ויברך הכרכה בכוונה וכשמתחיל עצומה על שזכה למצוה זו להודות ליוצרו ובוראו יחיש ויתעלה. ונוסח האר"י ז"ל לקרא את ההלל. הנה אחי ורעי אהובי נפשי בודאי תקנת חכמינו ז"ל שתקנו לנו אמירת ההלל בכל ימים הקדושים עיקר כוונתם אל ההודאה והשבח שיתן האדם באמירת מוסורים אלו להשם יתעלה ולכן נקרא בגמרא הקדושה אמירת מוסורים אלו בימים ההם הלל שפירושו שבח והודאה לכן יזהר האדם שיתן לבו ומחשבתו אל השבחים וההודאות הנזכרים במוסורים אלו להשם יתעלה וישמח שמחה עצומה עד מאוד כגודל אלהותו יחיש ויתעלה וזכרו לעד ולא יוציא התיבות בפיו וכשפתיו לבר. ודי בהערה זו.

כזונת ה' 99

הללויה הללו עבדי ה'. ראוי שישמח האדם שמחה עצומה עד מאוד על שזכה ג"כ להיות נקרא עבד ה' לשבחו ולהודות לו ית"ש. ואמירת שבחים של הכורא יתכרך שמו ויתעלה שבמסור זה יהי' בשמחה עצומה מאד עד שמרוב השמחה כמעט יבטל מציאותו הגשמי בשבחים אלו על גדולתו ורוממותו ית"ש ויתעלה. מי כה' אלהינו המגביהי לשבת וגו', זולת פ"י הפשוט ראוי לאדם ג"כ לכיון פ"י הזה"ק פ' מקץ ד' קצ"ה ע"א וליקח מפירושו מוסר גדול בלבו להטיב מעשיו. זול' מי כה' אלהינו המגביהי לשבת דאסתלק מעל כרס"י יקרא ולא אתגלי לתתא בשעתא דלא אשתתחו זכאין בעלמא הא איהו אסתלק מנייהו ולא אתגלי להו. המשפילי לראות בשעתא דזכאין אנון דאשתתחו בעלמא קב"ה נחיה בדרגא לקבליהון דתתאי לאשגחא על עלמא לאומבא זהו דהא בר זכאין לא אשתתחו בעלמא איהו אסתלק ואסתיר אנפין מינייהו ולא אשגחא עלייהו בגין דצדיקיא אנון יסודא וקיומא דעלמא דכתיב וצדיק יסוד עולם עכ"פ ודי בזה. בצאת ישראל ממצרים. מוזמר זה יאמר אדם במתן גדול ואמירת גבורותיו ונפלאותיו של הכורא ית"ש ויתעלה שבמסור זה יהיה בשמחה עצומה מאוד ויחשוב במחשכתו גבורות ה' ככולם. בלפני אלוהי יעקב. יכנים שמחה עצומה בלבו עד מאוד ע"ז. לא לנו ה' לא לנו כי לשמך חן כבוד. פסוק זה ראוי לומר בשכרון לב מאוד ובתפלה עצומה שיקרב לנו ישועה במהרה בעבור שמו הגדול שיתקדש בין כל הנוים שמחולל עתה בגלות בשביל עונינו, וראוי שפלגי מים חרד עיניו על זה. ועצביהם כסף וזהב כו'. יכוין בזה במחשכתו לכזות הקליפות. ואנחנו נברך יה וגו'. יקבל על עצמו במחשכתו שיברך ויודה את יוצרו ובוראו ית"ש כל ימי חייו הוא וזרעו עד סוף כל הדורות.

אהבתי כו'. יחשוב פירש"י. אפפוני חבלי מות. יחשוב על כל ישראל גם כל הפסוקים להלן המה על כללות ישראל ויתפלל במחשכתו להושיענו מהגלות המר הזה. מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי. יחשוב רבון כל העולמים כל תגמולות שאתה עושה עמי בודאי אינם לפי מעשי ואינם אלא תגמולות בשביל הסדיך הגדולים ורחמיך הרבים לכן אני מקבל עלי כום ישועות אשא ובשם ה' אקרא כל ימי בשבחים והודאות ע"כ. הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסרו. בזה יכוין פירש"י בשמחה עצומה. הודו כו' יאמר נא ישראל. יכוין פירש"י פ"י לכם כל ישראל האמירה כי טוב להודות לה' המיר ולמה כי לעולם חסרו ויכוין כאלו ממש אומר לנוכח בית ישראל ולבית אהרן ולבית לוי שעליכם מוטל תמיר להודות לה' כי טוב וישר להודות לו בעבור כי לעולם חסרו הגדול ויכוין כל זה בשמחה עצומה עד מאוד ודי בזה. המנהג הנכון הוא לענות אחר השיץ בפסוק יאמר נא כו' ובפסוקי יאמרו נא כו' פסוק הודו כו' ואחריו יגמור כל הפסוק יאמר נא ישראל כל"ה וכן כבי' פסוקים יאמרו נא ולא כמו שנהגין לומר בענייתם אחר השיץ רק חצי הפסוק יאמר נא ישראל יאמרו נא בית אהרן יאמרו נא יראי ה' וכן משמע במ"א סי' חכ"ב ס"ק ח' ועיי"ש. מן המצר קראתי יה. המעיין באדרא נשא ד' קל"ט ע"ב יראה גדול מעלת מוזמר זה איך מרומז בו עולמות עליונים קדושים ונעלמים מאוד ובאמירתו ככוונה עצומה בודאי יעורר כל העולמות ההם כידוע כי באתערותא דלתתא כו' ודי בזה. לא אמות כי אחיה. יתפלל במחשכתו בתשוקה עצומה וגדולה שיזכה גם הוא לעתיד לראות נפלאות אל ואספר אז ג"כ מעשה יה.

פתחו לי שערי צדק כו'. זה השער לה' כו'. לכד פירשי ראו לכוין גיכ פי' הזהיק בזהר חדש ד' י"ט ע"ג. וז"ל א"ר יהודה עשה הקב"ה ירושלים למעלה כנגד ירושלים של מטה כו' ועל כל פתח ופתח כתות של מלאכי השרת והם הפתחים הנקראים שערי צדק ולאוו הם הפתחים המכוונים להכנס שם נפשות הצדיקים ודוד המע"ה נכסף להם שנאמר פתחו לי שערי צדק אבוא כם אודה יה זה השער לה' צדיקים יבאו בו עכ"ל. ויכוין אדם פי' הזהיק בתשוקה עצומה מאוד ודי כזה. זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. ראו לכוין פי' הזהיק בחקתי דף קי"ד ע"ב שקאי על יום זה ממש של ר"ח ושאר ימים הקדושים שבתות ומועדים ולא על העתיד לבד. ולכן יכנים בלבו שמחה עצומה עד מאוד באלהותו ית"ש ויתעלה. וז"ל פתח ר' יצחק ואמר דומה דודי לצבי או לעופר האילים הנה זה וגו'. זכאין אנון ישראל רזכו דמשכונא דא (פי' השכינה הקדושה) למהוי גבייהו מן מלכא עלאה דאע"ג דאנון בגלותא קבי"ה אחא בכל ריש ירחא ושכתי זומני לאשגחא עלייהו כו' הה"ד דומה דודי לצבי או לעופר האילים לדלגא מכתלי לאגרא ומאגרא לכותלא הנה זה עוטר אחר כתינו ככתי כנסיות ובכתי מדרשות. משניה מן החלונות דודאי בי כנישתא בעי' חלונות. מציין מן החרכים לאסתכלא ולאשגחא עלייהו. ובג"כ בעו חדוה ולמחדי בההוא יומא דאנון ידעין דא. וישראל אמרי זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו עכ"ל. ודי כזה. אנא ה' הושיעה נא. אנא ה' הצליחה נא. זכרונו לטובה כבר בא למעלה בתפלת והוא רחום דיום ב' זה' ועייש ויכוין כוונה הנ"ל ככוונה עצומה. א"י אתה ואודך. אחי ורעי ידידי השם ואהובי נפשי כודאי מן הנמנע לצייר גודל השמחה שראוי להיות בלב כל איש באמירת פסוק זה. א"י אתה ואודך אף על זה לבד שזכה לומר בפיו ובשפתיו א"י אתה דיו אף שימות באותו רגע ולא יצער עצמו כלל וכלל על עולם הזה הבזוי שהניח לאחוריו, אך את זה יודע כמובא למעלה כבר כמה פעמים בחבור זה שאם אדם אומר התיבות של איזה הודאה להשם יתברך שמו ויתעלה בלא לב ולב בלתי התלהבות והכן עצמו מקודם להכניס שמחה עצומה בלבו באלהותו ית"ש ויתעלה אזי בלתי אפשרי שיבא שמחה בלב מעצמו כי לבו ישן בקרכו ואין מי מעיר אותה אל השמחה, אך צריך האדם להכין עצמו לכך אז נחוסף שמחה עצומה בלבו יותר ויותר עד שכמעט יבטל ממציאיותו הגשמי מגודל השמחה באלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד. ודי כזה. ויקבל על עצמו במחשבתו בתיבות אלו להודות לו ית"ש כל ימי חייו. אלהי ארומטך. מפאת גודל התשוקה הבער בלבו באלהותו ית"ש יקבל על עצמו מסירת נפש כציור איזה מיתה וזוה יתרום שמו יתעלה בכל העולמות כי כמה יוכל לרום שמו יתעלה באותו רגע שאמר אלהי ארומטך רק במסירת נפש. גם פסוק הודו לה' כי טוב יאמר בשמחה עצומה מאוד.

וברכת יהוה לרוך יאמר במתון גדול וכודאי ממילא יבוא בלבו שמחה עצומה בגודל אלהותו יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד. מליק כוונת קריאת הלל בעז"ה.

פרק שלישי

מוסף ראש חודש

ראשי חדשים כו'. מזבח חדש בציון תכין ועולת ר"ה נעלה עליו. יאמר תפלה זו בשברון לב מאוד ומקירות לבו הומה כאלו מכש מאת הכורא ית"ש ויתעלה איזה בקשה גדולה הנוגעת בנפשו וכודאי אם אדם מתפלל על בנו יחידו שהוא נוטה

ש ע ר   חובת המועדות   תשיעי   קצה

למות והמנא לצלן הוא מתפלל במרירות לב מאד להבורא ית"ש שיעזור אותו מצרה זו וישלח רפואה שלימה לחולי בנו כן הדבר ממש ראוי לאדם להתפלל במרירות לב ומקירות לבו מאוד שיוחזר לנו העטרה ליושנה ככנין בהמ"ק והקרכת הקרבנות וכוונתינו יהי בשביל נחת רוח של הבורא ית"ש ויתעלה שיגיע לו ית"ש או מאתנו בהקרכת הקרבנות ושיתקדש או שמו הגדול בין כל הגוים שעתה בגלות נתחלל שמו הגדול בשביל עונותינו ביניהם ואומרי' איה אלהיהם. והנה הפלת מוסף היא במקום קרבן מוסף שתקריבו בזמן שבהמ"ק היה קיים ואם לא כיון במחשבתו על הקרבן מוסף שיוחזר לנו איך היא נחשבת כאלו הקריב ודי בהערה זו. ובתיבות, כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות ובחתימת הכרכה בא"י מקדש ישראל וראשי חדשים. יתן במחשבתו הודאה עצומה על שקדש אותנו ועל שקדש ראשי חדשים ונתן לנו מתנה זו הגדולה אף שאין אנו משיגים אמינות המתנה זו כודאי חיוב עלינו להאמין באמונה שלימה ואמינות כי היא מתנה גדולה וטובה מאוד. ודי בזה.

מוסף שבת וראש הודש

אתה יצרת עולםך מקדם כו' אהבת אותנו ורצית בנו כו'. כודאי ראוי לאדם לקרוע לבבו לייב קרעים כאמירת נוסח זה כי זה נמשך להלן אל התפלה שאח"כ ולפי שחמאנו לפניך הרבה עירנך ושמש בית מקדשנו וגלה יקרנו ונוטל כבוד כו', ולפי גודל רוממותנו מקדם והן עתה בעוה"ר אנו שפלים ונכזים והושלך משמים ארץ תפארת ישראל ובעבור זה רחם נא עלינו כו'. ושם נעשה קרבנות חובותינו. וכודאי ראוי ג"כ להוריד דמעות כנוסח זה ויתפלל במחשבתו מקירות לבו שיחזור האהבה הישנה אלינו כמקדם ככנין בהמ"ק ובהקרכת קרבנותיו וזה הוא עיקר ושורש תפלת המוספין ודי בזה. כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות ושבת קדשך להם הודעת וחוקי ראשי כו'. בתיבות אלו וביחוד בתיבות של חתימת הכרכה בא"י מקדש השבת וישראל וראשי חדשים. יתן האדם הודאה עצומה במחשבתו על כל ג' הטובות האלו כפרומטרום דהיינו על המתנה הגנוזה שבת קודש בתיבות מקדש ישראל, ועל שבחרת באבותינו לקדשת אותנו בחיבת ישראל ועל שנתה לנו מתנה טובה של ראשי חדשים בתיבות וראשי חדשים. ויזהר האדם מאוד בזוונת פרטיות אלו ולא יפטור עצמו כאמירת התיבות כפיו ובשפתיו לבר. ודי בהערה זו.

פרק רביעי

חדש ניסן

מיום אחד בניסן יגיל וישמח האדם מאוד ומאוד כי הגיעו הימים אשר בהם חפץ ה' לגאלינו ולקדשינו במצותיו והן קרבו הימים אשר בהם נעשה רצונו לנחת רוח לפניו ית"ש במצות רבות באכילת המצה וככל ימצא בכל גבולינו חמץ. ואכילת מרור, ושכינת י"ט ושאר מצות שבוה החודש ומיום אל יום יצפה ויחכה בגילה ורנן ע"ז שיבא בקרוב על ידו נחת רוח ליוצרו וכוראו ית"ש ע"י קיום מצות מקירות זמניות וכך הקרב הקרב אל הזמן ההוא תגדל שמחתו ומה גם בהגיע תור עשייתם כאשר יבוא לפנינו בע"ה וכבר עלה זכרונו לטובה כשער הא' פ"ה ע"ש.

יזהר האדם באפיית המצות בכל האופנים היותר מועיל שלא יבא ח"ו לדי איסור משהו חמץ כפסח ר"ל כמבואר בזה"ק פ' תצוה דף קפ"ב ע"א. כתיב אלהי

יסוד ושורש העבודה

קצו

מסכה לא חקשה לך וכתוב בתריה את חג המצות תשמור מאי עכיד האי לגבי האי אלא הכי אוקמוה מאן דאכיל חמץ בפסח כאלו דפלח לע"ז לגרמיה דהא רזא הכי הוא דחמץ בפסח כמאן דפלח לע"ז דע"ז איהו ולקמן בעו"ה נעתיק עוד מאמר מזה"ק מגורף והירות איסור משהו חמץ בפסח. גם כל ירא וחרד יזהר שלא יאכל כל שבעת ימי הפסח רק ממצה שמורה שהי' לה שימור משעת קצירה דווקא כי יש חשש שירדו עליהם גשמים כמחזכר אחר שנתייבשו ומקבלים חמוץ אף כמחזכר כמ"ש בשיע סי' תס"ב סי' דגן שבמחזכר שנתייבש לגמרי ואינו צריך ליניקה כמאן דמנח בכדא דמי ומקבל הימין אם ירדו עליו גשמים והוא דינא דגמרא.

הגעלת כלים של פסח

וביותר צריך לזרו ולזהור כל הירא וחרד לדבר ה' שלא ישתמש בפסח בכלים שנשתמשו בהם חמץ כל השנה ונתכשרו ע"י הגעלה דהיינו כלי ברזל ונחושת כי בלתי אפשר לנקרם היטיב בסדקים הקטנים שבהם כענין שלא ישאר בהם משהו חמץ עכ"פ ויותר טוב לאכול בפסח בקערות ודולבקות של כלי חרס חדשים. והיורה של נחושת שמכשלים בה דגים יכשיר ע"י לבון כי סתם יורה קבוע בה מסמרים וגם לפעמים מלאי כענין שאין מועיל לה הגעלה כלל ואפילו יורה שאין בה מסמר ומלאי עכ"פ בלתי אפשר לנקותה ממהו חמץ שנשאר בסדקיה בעין לכן ראוי לכל ירא וחרד להכשירן דווקא על ידי לבון אך שיזהר שיעשה לבון בעצמו ולא יסמוך על אחד מאנשי ביתו. וגם יד היורה יכשיר אותה גם כן ודי בזה.

סדר ערב פסח

כשלה עשר לחודש אחר תפלת מנחה ילך בעצמו להביא מים למצת מצות וההליכה תהי' בשמחה עצומה מאוד ויאמר כל עת ההליכה בשמחה עצומה מאוד הנני הולך לשאוב מים כדי שיהי' למחר מים שלנו לינת לילה למצות מצה כפי שצונו הוי"ל לקיים מ"ע ול"ח כנ"ל וללוש בהם מצת מצות שצונו יוצרי ובוראי ית"ש במ"ע לאכול בליל פסח וגם בחזרת ההליכה יאמר כנ"ל ואל יתשל אדם בדבורו בענינים כאלה וכיוצא כי ככל דבור ודבור עושה נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה ועושה בזה עבודה עצומה כמבואר בזה"ק בהרבה מקומות כל מלה ומלה דנפיק מפומי דבר נש בקעא רקיעין ואעלת לאתר ראעת ותמן אתבחנת כו'. ומצורף לדבור היא השמחה שבלב ודבר זה כתוב בתורה הקדושה תחת אשר לא עברת את ה' אלהיך בשמחה הרי לפניך כתוב מפורש אף שעברו את הבורא ית"ש אך תחת אשר לא עברו בשמחה את ה' רח"ל מה כתיב אחריו בתוכחה ע"ז, וע"כ העיקר שיצורף השמחה עם הדיבור וזכנת השמחה יהיה בלבו ככל הנ"ל שבמצות זו יזכה לקיים מצות יוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה זכרו לעד באכילת מצה בלילה הראשונה ודי בזה.

אור ליי"ד בניסן יזהר מאד בבדיקת חמץ. וע"פ רוב מניחים על התנור כחורף עצים קטנים לייבשם ויזהר לפנותם מן התנור מקודם כדי שיוכל לבדוק שם, ויברך ברכת הבדיקה בשמחה עצומה ויכוין אל קיום מ"ע ול"ח ולמחר בע"פ כשיגיע זמן שריפת החמץ ידרו במצות זו בעצמו ולא ע"י שליח ויאמר לשם יהוד כו' לקיים בזה מ"ע ול"ח כנ"ל:

אפיית מצה של מצוה

ואחר הצות היום יאפה מצה של מצוה כדין הטור ושע וכמה פוסקים בשם הירושלמי שאין יוצאין ידי חובתם כלל במצות מצוה אם לא שנאפה דוקא בע"פ אחר הצות היום ואם אף נאפה בע"פ קודם הצות היום אסרו רבותינו כמבואר בטור וז"ל מי תניח אין מתחילין להתעסק בפת כו"ד עד אחר ו' שעות וא"י כתשוכה מעשה באחר שאפה מצות קודם ד' שעות וכבר ביער חמצו ואסרו רבותינו המצה דאהקש לפסח וכיון דפסח אינו נשחט אלא מו' שעות ולמעלה אף מצה כן אבל ר' אלעזר הגדי ור' שמואל הכהן התיירו, אך לכתחילה יש להזהר ואכי העזרי הביא תוספתא יוצאין במצה ישניה ובלבד שיעשנה לשם פסח וכתב דבירושלמי פליג אתוספתא ואמר אפילו עשאה לשם פסח וכיון דבירושלמי אומר ראוי להחמיר שלא לעשות קודם הצות. עכ"ל הטור, והביי מפלפל פלפול גדול וארוך בזה וכתב שאפשר לפרש שגם התוספתא סובר שאין יוצאין במצת מצוה כ"א נעשית בע"פ אחר הצות ועי"ש, עכ"פ אחי זרעי עיניכם תחוינה משרים במצת מצוה לדעת הירושלמי ודעת רבותינו שמכא הטור אין יוצאין בה אפילו בדעיכד אם לא נאפה בע"פ אחר הצות דוקא ודעת הטור וכ"י ג"כ להחמיר לכן ראוי להזהר ולהוכיח ג"כ להמון עם ע"ז שלא יקלצו בזה ח"ו כי חדשים מקרוב באו מטמה שנים הקלצו בזה ואופין מצת מצוה כמה ימים קודם פסח עם שאר המצות. ודי בהקרה זו.

וראיתי בספרים לומר הלל בעת ליישה ועריכה ואפיית המצה של מצוה דוגמת עשיית קרבן פסח ועכ"פ יגיל וישמח בלבו שמחה עצומה עד מאוד כל עת הלישה והעריכה ואפיית של מצת מצוה וישניה בעצמו בשמחה לבו מאוד ודי בזה.

הזמנה מלחא היא אם מזמין יין צמוקים לר' כוסות יראה שיהי' היין טוב ומשובח כי גם בכל המצות אין ראוי לקמץ מה גם במצוה זו שהפליגו בה חז"ל אפי' עני שבשיראל לא יפחות כו', לכן ראוי להזהר בכל מה דאפשר שיהי' היין משובח יותר. ודי בזה. ועל כרפס יזמין עלי בצלים כי על הפיטרוזייל חי אין ראוי לברך עליו כורא פרי האדמה.

ועל טרור יזמין תמכא שקורן קריי"ן לגוררו על הרייב"א איזוין דוקא כי בלא"ה אפשר שלא יוכל לאכול ממנו כזית טרור אנכ חורפי' וע"י גריא בקל יוכל לאכול ממנו כזית דעד שעת האכילה על הסדר יופג קצת המרירות. אך למחר בליל שני של פסח מוכרח אדם לגרור שניה קודם הסדר כי זה שנגרר מאתמול נפגם מעט מרירותא מכל וכל ואף אם יהי' הכלי מכוסה בכסוי היטיב עד הסדר הב' אינו מועיל כל זה נסיתי בעצמי. וכס' אלי' רבה מתיר לגרור תמכא כ"מ וראוי לסמוך על דעת המקילין לצורך מצוה.

והזרוע יזהר שלא יהא מבשר עוף כי רוב נשים עושים צואר של עוף לזרוע. על תפלת המנחה של יום זה באנו להזהיר שיהי' בעונתה כי עינינו ראו רבים עוברים זמן מנחה זו מחמת טרדת היום אך אדם מועד לעולם ואשרי אדם ספחד תמיד להיות תפלת המנחה לזכרון תמיד כל היום ההוא וכל יעבור זמנה ח"ו ולחכין בזריות כל צרכו הכל מקודם בכל מה דאפשר. ודי בזה. ואחר כל הנ"ל ילך לבה"כ להתפלל תפלת המנחה בזמנה ובכוונה עצומה. ואחר תפלת המנחה יסדר סדר הקרבנות הפסח וכבר נדפס בסדרים ומקודם יקרא בחומש הפרשה בפ' בא דברו אל כל. עדת ישראל לאמר

בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה וגו' ואחר קריאת הפרשה יאמר סדר ההקראה בסידור כנ"ל.

וכשיגיע זמן תפלת ערבית יתפלל בכוונה עצומה ביתר שאת ויתר עז משאר הימים וביחוד בכרכת אמת ואמונה כי יומא קא גרים הכוונה יתירה כי זה היום עשה ה' נפלאות גדולות במצרים לעינינו לגאלינו משם וע"כ יכוין ביתר שאת כל הכוונות הראויות בכרכה זו שבארנו למעלה בתפלת החול יותר ויותר בהודאה ובשמחה עצומה כי הוא הזמן גרמא. ודי בהערה זו.

עתה באתי כמזכיר להוסיף אזהרה בקיש דייט אף ששבת דייט לאו זמן תפילין הוא מ"מ יכוין בפסוק וקשרתם לאות וגו' בזה"ל הריני מקבל עלי מ"ע זו של תפילין לקיימה אחר י"ט כאמור למעלה בקיש דשבת ע"ש.

פרק חמישי

תפלת הרגלים ערבית שחרית ומנחה

אתה בחרתנו. הנה בתפלת הרגלים נוסח ההוראה של אתה בחרתנו נמשך להלן אל יעלה ויבא שאחר זה וע"כ יאמר האדם אתה בחרתנו ויעלה ויבוא בשברון לב מאוד ובכוונה עצומה במחשבתו להבורא ית"ש שירחם עלינו ויזכור אותנו בחג הקדוש הזה כי הימים האלה נזכרים ונעשים התעוררות גדול בעולמות העליונים על כל הנאמר פה. ועיין לעיל במוסף של שבת ר"ח כי בא בארוכה שם יותר בזה ותכוין כוונה הנ"ל ג"כ כאן.

והשיאנו. אבורה"ם פי' שהוא מלשון וישא משאות מאת פניו אליהם שענינו דורון כלומר שלח לנו דורון ברכת מועדיך וגם יתכן לפרש שהוא מלשון משא בני קהת כלומר הטעינו את ברכת מועדיך כו'. עכ"ל. מקדש השבת וישראל והזמנים. יזהר לכוין וליתן הודאה פרטית להבורא ית"ש ויתעלה על השבת ועל גורלנו הקדוש בחלקו ועל הזמנים שנתן לנו בסתנה לגודל אהבתו אותנו.

גם בעניית אמן על ברכת הש"ץ בכרכה זו הכוללת כמה הודאות וכיוצא יזהר ג"כ ליתן הודאה במחשבתו בפרטות על כל הנזכר בחתימת הכרכה כנ"ל. וזכרו נא זאת והתאושו אתם אחיי ורעי אהובי נפשי כוונה זו בעניית אמן שהיא על כמה הודאות לתת שבת והודיה בפרטות על כל הדברים הכלולים כנ"ל ודי בהערה זו.

רצה ומודים. כבר מלתו אמורה. איתא בכתבי הארז"ל לקרא הלל בשני לילות ראשונים של פסח בכה"כ דוקא תיכף אחר תפלת ערבית והוא תיקון גדול בפ"ע בעולמות העליונים הקדושים לכד אמירת ההלל על סדר ההגדה וז"ל הטור סי' תע"ג ויש מקומות שנוהגים לקרות ההלל בכה"כ בצבור כדי שלא יצטרכו לברך עליו כשעת ההגדה ומה טוב ומה נעים שהוא מנהגא ויש לו סמך במס' סופרים דא"י התם תניא ר"ש בן יהוצדק אומר י"ח ימים ולילה אחת גומרים בהם ההלל ובגולה כ"א יום וב' לילות ומצוה מן המוכחר לקרא הלל בב' לילות של גלויות ולברך עליו (ר"ל בכה"כ) ולאומרה בנעימה ולקיים מה שנאמר ונרוממה שמו יחדיו וכשהוא קורא כביתו א"צ לברך שכבר בירך עליו בביהכ"נ עכ"ל הטור. וכן כתב הב"י בש"ע סימן תפ"ז לאומרה בכה"כ בלילה.

אחיכ ידך לכיתו לשלום בשמחת הלל מאוד ומאור באהבת הבורא ית"ש ויתעלה

ש ע ר חובת המועדות תשיעי קצט

שכח באכותינו בליצה הזה להיות לו לעם סגולה שהוציאנו ממצרים וכוונתו יחיש ויתעלה בהוצאה זו לקרב אותנו לעבודתו בתורתו ובמצותיו הקדושים ועיקר עבודת האדם להשם יתעלה היא שמחת הלב באלהותו יחיש וזכרו לעד ובעבודתו. ועבודה חמה זו יכול האדם לקיים בכל עת ובכל רגע ואינו מכיר כזה רק יוצרו ובוראו והיא עיקר העבודה להשם יתעלה ועל העבודה זו אמר הנביא והצנע לכת עם ה' אלהיך. גם באיזה הליכה שהולך יכול לקבל על עצמו ולצייר במחשבתו קדושת שמו הגדול וה' רואה ללבב ואין שום אדם מכיר בעבודה העצומה הזו שעובד בשעה קלה זו במחשבתו להכביר יחיש ויתעלה. ודי כהערה זו הקצרה וישמע חכם ויוסף לקח תן להכם ויחכם עוד.

סדר הקידוש ל"ט

כא"י מקדש השבת וישראל כפ"ע ועל הזמנים כפ"ע כניף בתפלה. בפרטיות על השבת כפ"ע וישראל כפ"ע ועל הזמנים כפ"ע כניף בתפלה. ובחג הסוכות יברך לישב בסוכה בשמחה עצומה מאוד. וברכת שהיינו יברך ג"כ בשמחה והודאה עצומה במחשבתו להשם יתעלה שהאריך ימי חייו עד זמן זה לקיים מצותיו הקדושים השייכים ברגל זה וגם על שהאריך ימי חיי בניו עד זמן זה ויאמר בלבו בני הקטנים אף שיברכו ברכה זו בעצמם לא יתנו הודאה במחשבתם כראוי לו יחיש אתן אני בשבילם הודאה עצומה. וכשחל יו"ט כמ"ש ראוי להתנהג שיאמר ברכת מאורי האש לאחר שיקריב שתי נרות ביחד כדי שיברך על האכוקה כדינו.

פרק ששי

סדר ההגדה

סימנא מילתא היא בהני חמשה עשר מלות של הסדר קדש ורחץ כו' כי נרמזו בו סודות גדולים ונפלאים מאוד וע"כ בעבודה זו יאמר גם סימנים כפה מלא דהיינו קודם הקידוש יאמר כפה מלא קדש. וקודם הרחיצה הראשונה יאמר, ורחץ. וכן כל הסדר עד נרצה יאמר ג"כ כפה מלא נרצה, ומהראוי להודיע לאנוש כערכי כי כל הסדר של הליצה הזה הוא ע"פ גמרא הקדושה זמי שהאיר לו השם עיני שכלו ומעיון בכתבי הארז"ל יראה מנוול התיקונים הנוראים של כל הסדר ע"כ יזהר לומר לפני כל דבר ודבר של הסדר לשם יהוד כו' ופסוק ויהי נועם והעיקר שיכוין שבכל דבר הוא עושה נחת רוח ליוצרו ובוראו יחיש ועשה כל דבר בשמחה עצומה ורחמנא לבא בעי.

קדש, בכום ראשון יעשה הקידוש מעומד. ורחץ, ברחיצה זו של טבול ראשון יזהר האדם שתה' הנטייה כדינו כי לדבר שטבולו במשקה בעי נטייה כדינו אך הוא בלא ברכה ולא כפי שנהגין רוב המון עם ליתן מעט מים על ידיהם ברחיצה זו. כרפס. ז"ל אבודרה"ם כרפס זכר לששים רבוא שנשתעבדו בעבודת פרך כי כשתהפוך כרפס תמצא בו פרך והס' סי' לס' רבוא עכ"ל ויאמר כפה מלא יחץ, ויחצה המצה וישמור חציה לאפיקומן ואח"כ מגיד, ויתחיל כהא לחמא עניא כו'. כל דצריך ייתי ויפסח. אבודרה"ם פי' מי שאין לו צרכי הפסח כגון חרומת וטרור ויין לד' כוסות יבא ויעשה סדר הפסח. עכ"ל בקיצור. מה נשתנה כו'. כתב אבודרה"ם אין אנו מטבילין פי' אין אנו אוכלים קודם עיקר סעודתינו ירקות אפילו פעם אחת הליצה הזה שתי

יסוד ושורש העבודה

ר

פעמים כרפם וזמרו כי הטבול אצל רז"ל היא האכילה כי כל מאכלם הי' ע"י טבול כו' עכ"ל.

עבדים היינו לפרעה כו'. קודם שיתחיל בספור ההגדה יאמר בשמחה עצומה לשם יהוד קביה ושכינתה כו' הריני טוכן ומוזמן לקיים מ"ע שצוני בוראי ית"ש לספר ביצי'ם ביחוד בלידה הוה והנני טוכן לספר לבני ובני ביתי הניסים והגבורות והנפלאות שעשה הכורא ית"ש ויתעלה זכרו לעד עמנו בעת יציאת מצרים וכונתי לתת בזה הספור נחת רוח ליוצרי ובוראי ב"ה וביש ויהי נועם כו'.

הנה אחיי ורעי החיוב מ"ע של ספורי מצרים בלידה הוה הוא על כל איש מאישי ישראל אף אם הוא ביחודי על שולחנו ואין זולתו עמו כפי שמבואר בזה"ק אך אם אשתך כנפן פוריה ברכתי ביתך ובניך כשתילי זמים סביב לשחניך עיקר מצות הספור הוא לבני ולבני ביתו להודיע להם גבורותיו ית"ש וזאת ישועת אלהינו ית"ש ויתעלה שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו ועיקר כוונתו יהיה להכניס בלבם האמנה שליטה באלהותו ית"ש ויתעלה ובגודל גבורותיו ונפלאות לכן ראוי להכניס כל ספור ההגדה על לשון שמכינים לפרסם להם גודל הניסים וגבורות ונפלאותיו של בוראנו ית"ש ויתעלה ולא די לפרש להם כלליות הניסים מה שכתוב בהגדה רק לפרט ולבאר באר היטיב כל נס ונס ע"פ מה שנמצא כתוב בגמ' ובמדרשים ובשאר ספרים. וראוי לכל יודע ספר מקודם פסח לחפש בכל הספרים בדוקין שבעין דוכתא דלדידהו הוה מאומה איזה ענינים קדושים בפרטי הניסים והנפלאות של יציאת מצרים הכתוב בתורה בכללות ולספר פרטיהם לבניו ולבני ביתו בליד שימור פסח כדי להגדיל בעיניהם הנס ויתנו בלבם יותר שבח והודיה להבורא ית"ש ויתעלה. ודי בהערה זו.

וגודל מעלת ספור י"ם בלידה זו וגודל נחת רוח שעושין בזה הספור להבורא ית"ש ויתעלה מבואר בזה"ק פ' בא ד"ם ע"ב בר"מ. וז"ל פקוד' בתר דא לספר בשבחה דיציאת מצרים דאיהו חיובא על בר נש דאשתעא בהאי שבחה לעלמין. הכי אוקימנא כל בר נש דאשתעי ביציאת מצרים ובההוא ספור חרי בחדוה זמין איהו למחרי בשכינתא לעלמא דאתי דהוא חרו מכלא דהאי איהו בר נש דחרי במארי'. וקב"ה חרי בההוא ספור. ב"י שעתה כנוש קב"ה לכל פמליא דיליה ואמר לון זילו ושמעו ספורא דשבחה דילי דקא משתעו בני וחרון בפורקני כדון כלוה מתכנשין ואתיין ומתחברן בהדייהו דישאל ושמעי ספורא דשבחה דקא חרון בחדוה דפורקנא דמאריהון כדון אתיין ואודן ל"י לקביה על כל אינון נסין וגבורן ואודאן ל"י על עמא קדישא דאית ל"י בארעא דחרון בחדוה דפורקנא דמאריהון. כדון אחוסף חילא וגבורתא לעילא. וישאל בההיא ספורא יהבי חילא למאריהון כמלכא דאתוסף חילא וגבורתא כד משבחן גבורתיה ואודון ל"י וכלוה דחלין קמי'. ואסתלה יקרי' על כלוה. ובגיכ אית לשבחה ולאשתעי בספור כמה דאתמר, כנוונא דא חובא איהו על בר נש דאשתעי תדיר קמי קביה ולפרסומי נסין בכל אינון נסין דעבדי ואי תימא אמאי איהו חובא והא קביה ידע כלוה כל מה דהוה ויהויה לבתר דנא אמאי פרסומי דא קמי' על מה דאיהו עבר. ואיהו ידע, אלא ודאי אצטרך בר נש דפרסומי נסי ולאשתעי קמיה בכל מה דאיהו עבר. בנין דאינון מלין סלקין וכל פמליא דלעילא מתכנשי וחמאן לון ואודאן כלוה לקביה. ואסתלק יקרי' עליהו עילא ותחא עכ"ל. הנה עיניכם הרואות גודל החיוב וגודל מעלת של ספור יציאת מצרים בכל הימים וביחוד בלידה הוה והעיקר של הספור

היא החרוה והשמחה שבלבו בעת הספור כמו שדייק בלישני' הזהיק הנ"ל הרי לפניך באר היטב דבספור זה יהיה דוקא החרוה והשמחה עמה. וראו גם ראו אחי ורעי איכות ההתפארות וההתרוומות הגדול לאין תכלית וחקר והנהגה איך ומה ראוי לאדם לנדר שינה מעיניו בליצה הזה להאריך בספור הניסים והגבורות והנפלאות של בוראנו ית"ש לבניו ולבני ביתו כנ"ל. ואף אם בני ביתו אינם יכולים להתאפק מהשינה מי"מ יאריך בספור הנם בפ"ע כמבואר במאמר הקדוש הנ"ל שכל התיבות שמוציא האדם מפיו בהוא ספור סלקין לעילא וכל פמליא דלעילא מתכנשין ורואי' הספור שיצא מפיו ואודאן כלהו לקב"ה ואסתלי' יקרי' עלייהו עילא ותת' ודי בהערה זו.

ואלו לא הוציא הקב"ה כו' הרי אנו ובנינו כו' ז"ל הזהיק פ' בא דף ק"ז ע"ב כרוחצנותא דאלין דרגין סריכו מצראי די בהון עברו קשרא לישראל דלא יפקין מן עבודתהון לעלמין. וכהאי אתחזי גבורתא ושלטנותא דקב"ה. ודוכרנא דא לא ישתצי מישראל לדרין כחראין ואי לא הוי חילא וגבורתא דקב"ה כל מלכי עמין וכל חרשי. עלמין וחכימי עלמין לא יפקון לישראל מן עבודתא. דשרא קשרון דלהון ותבר כל אנון כחרין בגין לאפקא לון על דא כתיב מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך עכ"ל.

כל ימי חייוך להביא לימות המשיח. בזה ראוי להסביר לבני ביתו הפסוק כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות שבגאולה העתירה לבוא שאנו עם קדוש מצפים שיהיה במהלה בימינו יעשה לנו הכורא ית"ש ויתעלה ג"כ כל הנסים ונפלאות וגבורות כמו שעשה לאבותינו ביציאת מצרים בקריעת שבע נהרות וכהליכת עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם קדוש הישראלי ושאר נפלאות וגבורות לעיני העמים, ודי בזה.

וע"פ כתבי האר"י ז"ל יש לומר אחר ותמלא הארץ אותם פסוק ואעבור עליך כו' עד בדמיון חיי ותמצאנו בסדרים בברכת המילה.

ורב כמה שנאמר רכבה כצמח השדה נתתיך כו'. ראוי לפרש לבני ביתו פסוק זה פ"י הגמרא ע"פ פסוק על גבי חרשו חורשים כידוע.

כשאומר דם זאש ותטרות עשן ישפוך ג' שפיכות ולא ע"י האצבע אלא מהכום עצמו לתוך כלי שבור. הרמז על הקליפות הנקראות ארור וכן יעשה בשפיכת היין בעשר מכות, האר"י ז"ל. וכשימנה האדם העשר מכות דם צפרדע כנים כו' יסביר ויבינם לבני ביתו כידוע ע"פ הגמרא חקדושה ומדרשים. סכת בכורות, מבואר ג"כ בזה"ק פ' בא דל"ח ע"א וז"ל תאנא הוה נדיר לי"א כיומא דתקופת תמוז וחמא כל עמא דינוי דקב"ה הה"ד וליצה כיום יאיר כשכה כאורה, ובשעתא דנפקו אשתכחו כלהו מתים בשוקין לעיניהון דכלא, דבעיין לאקברא להו ולא אשתכח ודא אקשי להו מכלא, חמו נפקין לעיניהון בחד גיסא וחמו למתיהון דאיך גיסא ובכלא הוו פרסומא גיסא דלא הוו כהאי מיומא דאתכרי עלמא, עכ"ל. ובפרשת בשלח דמ"ה ע"א וז"ל, ויהי בשלח פרעה את העם מה כתיב לעיל ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו, הא חוי נוקמא עלאה דעבד קב"ה כמצרים תלת מותנא הוו חד ועבדו בככרין כמצרים דקטילו כל אנון דאשכחו וחד דקטל קב"ה בפלגות לי"א וחד כד חמא פרעה מותנא בביתיה בכנוי ובעבדו קם זוריו גרמיה וקטל אפרכין וסרכין וכל דאמליכו ליה לסרבא בעמא עד דאורייתא אסהידת עליה ראייה קם בלי"א ממש כו' עכ"ל אחי ורעי אהובי נפשי כל זה ראוי להבינם לבני ביתו ודי בזה. ועל הים מהו

אומר, וירא ישראל את היר הגדולה כו'. ז"ל הזה"ק פרשת בשלח דניג ע"א וירא ישראל את היר הגדולה וגו' האקרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה בקדמיתא וירא ישראל וכתר ויראו העם את ה', אלא אמר ר' יהודה ההוא סבא (ר"ל יעקב אע"ה) דנחית עם בנוי בגלותא הוא ממש חמא כל אנון ואקמין וכל גבוראן דעבד קב"ה במצרים הה"ד וירא ישראל ישראל ממש, וא"ר יהודה סליק קב"ה להאי סבא ואמר ליה קום חמי כך דנפקין מגו עמא תקיפא, קום חמי גבוראן דעבדית בגין כך במצרים כו' עכ"ל.

וראוי לספר ג"כ לבני ביתו העשרה נסים שנעשו לאבותינו על הים ותמצאם בפ"י הברטנור"ה בפ"ה דאכות במשנה עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים ע"ש.

רבן גמליאל אומר כל שלא אמר ג' דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו. ז"ל אבודרה"ם אע"פ שיאכל פסח מצה ומרור לא יצא ידי חובתו אם לא יאמר שלשה דברים למה הם באים שמצאנו שהכתוב הקפיד באמירה ובהגדה ומפרש והולך למה הם באים עכ"ל.

וענין קרבן פסח מכואר בזה"ק פ' פנחס דף רנ"א ע"א וז"ל אמרא דאיהו פסח אמאי אלא דחלא דמצראי ואלהא דלהון הוה אמרא אמר הקב"ה מבקשור לחדש סיבו דחלא דלהון דמצראי ותפשו לוי ויהא אסיר ותפיש בתפישא דלכון יומא חד וחרין ותלתא וכיומא ד' אפיקו לוי לדינא ואתכנשו עליי ובשעתא דמצראי הוו שמעין קל דחלא דלהון דתפיש בתפישא דישאל ולא יכלין לשבא לוי הוו בכאן והוו קשי עליהו כאלו גרמיהו אתעקידו לקטלא. אמר הקב"ה יהי תפיש ברשותיכו יומא בתר יומא ארבעה יומי בגין דיחמון יהי תפיש וכיומא רביעאה אפיקו לוי לקטלא ויחמון לוי מצראי היך אתון עבדין בי דינא. ודא קשיא להו מכל מכתשין דעביד לון קב"ה אנון דינין דיעבדין בדחליהון. לכתר דיינין לוי בנורא עכ"ל בקיצור.

לפיכך אנתנו חייבים להודות כו'. הודאה זו יאמר אדם בקול רם ובשמחה עצומה עד מאוד וכמתון ויפרש לבני ביתו פ"י המלות עד שירה חדשה הללויה. בא"י אשר גאלנו וגאל את אבותינו. בתיבות אלו יתן האדם במחשבתו הודאה גדולה ועצומה להבורא ית"ש ויתעלה על הגאולה ויצויר במחשבתו ממש שנאלץ ופרה אותו ואת בניו בלי"ה הזה במצרים.

רחצה, מוציא, מצה, ויזהר לאכול פרוסת המוציא בהסיכה שמאלית ולא יסית דעתו בענין אחר ויחשוב בעת האכילה זו בזה"ל אני מקיים באכילת מצה זו צווי יוצרי ובוראי ית"ש שצונו במ"ע בתורתו הקדושה לאכול בלי"ה הזה מצה והנני מקיים מ"ע זו לתת בזה נחת רוח ליוצרי ובוראי ית"ש ויתעלה כן יחשוב במחשבתו בשמחה עצומה כל עת האכילה פרוסת המוציא משני שיעורי כזית של המוציא ושל אכילת מצה. ויזהר שלא ישהה באכילתה יותר מכדי אכילת פרס לכן ימהר קצת באכילה זו. גם יזהר שלא יסית בין ברכת המוציא זו ובין אכילת הכריכה כדי שתעלה ברכת אכילת מצה וברכת המרור על הכריכה ג"כ וכן איתא בטור סי' תע"ה. שרחן עורך, וראוי להזהר שלא ימלא כריסו בעת הסעודה כי מלי כריסי' זני בישא היא שלא יוכל לאכול מצה של אפיקומן לתאבון. צפון, יאמר בפה מלא ואח"כ יאכל אפיקומן ג"כ בכוונה הנ"ל דברכת המוציא. ויזהר לאכול אפיקומן קודם חצות לילה כראיתא בטור ובש"ע ובב"י בחכורו שקול ומרי אם אכל אחר חצות לא יצא ידי חובתו.

ואבורה"ם כתב להריא שלא יצא ידו חובתו. ברך. יאמר כפה מלא. וראוי מאוד להשתדל אחר זימון בלילה הזה וז"ל הטור ומצוה לחזור אחר זימון והכי אתמר במדרש תהלים הקוראים את ההלל צריך שיהיו ג' שיהא א' אומר לשנים הודו. עכ"ל הטור. הל"ל, יאמר כפה מלא. ודעת הארונים אחר גמר ההלל לא יאמר יהללך ה' אלהינו על כל מעשיך כו' אלא יתחיל לומר תיכף הלל הגדול ונשמח ובמקהלות רבבות וישתבח עד ברכות והודאות מעתה ועד עולם ואח"כ יאמר יהללך ה' על כל מעשיך כו' עם החתימה בא"י מלך מהולל בתשבחות, וכן דעת הב"י בש"ע סי' ת"פ. ואחר חתימת הברכה של הלל ראוי לשתות תיכף כוס רביעי בהסיבה ויברך אחריו ברכה אחרונה על הגפן ועל פרי הגפן כו' ויאמר נרצה. ואח"כ חסל סידור פסח כו' עד גמר כל הפיוטים ואחר הפיוטים יאמר שיר השירים כמתון גרול ובנעימת קול ועיקר להכין פירושו והנה זה בא למעלה בשער העליון גודל מעלת אמירת שיר השירים ע"ש. ואח"כ אם יכול יוסף להתאפק ולהעמיד עצמו מהשינה יהנה עד אור הבקר כמאמרי זה"ק המדברים מענין יציאת מצרים וכסוד הד' כוסות. וז"ל הטור והכי איתא בתוספתא חייב אדם לעסוק בהלכות פסח וביציאת מצרים כל הלילה. עכ"ל הטור.

והנה מאמרי זה"ק המדברים מענינים הנ"ל מהם מפוזרים אחת הנה ואחת הנה ככל חלקי הזה"ק וראוי יאמרו איו איפוא הם רואים כי יעבור אשמורה בלילה ואבקשהו ולא נמצא ולתועלת אנשים כערכי הנה באתי במגילת ספר כתוב להגיד את הרשום רשומו ניכר איה מקום כבודם. כפ' ויצא דף קנ"ז ע"א פתח ר' חייא ואמר. כפ' בא דף ל"ה ע"ב ועבר ה' לנגוף כו'. כפ' אמור דף צ"ה ע"א ובחדש הראשון כו'. כפ' בהעלותך דף קמ"ח ע"ב ר' אבא פתח אשרי העם יודעי תרועה כו'. כפ' פינחס דף ר"ן ע"ב ר' חייא פתח בארבעה עשר יום לחדש כו'. כפ' תצא דף רפ"ב ע"ב רעיא מהימנא מארי דפסחא כו'. ואם יתכונן בעצמו שיחטפנו השינה אזי יאמר תיכף פרשה ראשונה של ק"ש וברכת המפיל ופסוק בידך אפקיד רוחי ואם נסתפק אם קרא ק"ש של ערבית בזמנה יקרא כל הג' פרשיות של ק"ש וקודם תפלה שחרית יטבול עצמו במקוה טהרה לכבוד הרגל.

פרק שביעי

תפלת מוסף דרגלים

וספני חטאינו. כו' הנה כבר מלתו אמורה כמוסף דרי"ה כלל הכוונה דכל תפלת המוספין עייש אך מוסף עליהם דרגלים שתקנו אנשי כה"ג לומר או"א מלך רחמן כו' זשם נעלה ונראה ונשתחוה כו' כי בזמן שבית המקדש הי' קיים היו כל עם הישראלי עולים בכל רגל לבית מקדשינו להראות עצמינו לפני כוראנו ית"ש ויתעלה וכוה היה שמו הגדול נתגדל ונתקדש בכל התבל וביחוד פרסו' של הבנין הגדול והנכבד והמפואר של בהמ"ק והנסים שנעשו בו ע"י השראת השכינה הקדושה שם נשמע בכל העולם. גם הגדולה המפורסמת שהי' אז לישראל עם קדוש בין האומות מהם אפרכין מהם דוכסין וע"י כל זה נתגדל ונתקדש שמו הגדול ית"ש ויתעלה בכל העולם והיתה ניכרת מלכותו וממשלתו של הכורא ית"ש ויתעלה וזכו לעד וכל האומות ירעו בבירור שכל הגדולה וההתרוממות גודל קרנם של ישראל עם קדוש הוא רק מאתו ית"ש ויתעלה והן עתה נתהפך קערה על פיה בשביל עונינו הרבים לכן תקנו אנשי

כה"ג לנו להתפלל ע"ז בשלש רגלים גם בימים הנוראים ר"ה וי"ז ימי הכתיבה והחתימה לטובה הנוסח מלך רחמן שתשוב ותרם עלינו ועל מקדשך כו' גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי כו' לכן ראוי לכל איש הישראלי לומר ומפני חמאינו כו' במרירות נפש מאוד ומי שעלול לירידת דמעות ראוי שפלגי סים תרד עיניו ולהוריד כנחל דמעה ע"ז גם בתפלה אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו כו' ראוי לומר במר נפש מאוד אולי ירחם עלינו. ודי בהערה זה.

נשיאת כפים

גורל מעלת ברכת כהנים והגבהת ידם הימנית על השמאלית דוקא בעת נשיאות כפיהם כמבואר ברעיא מהימנא פ' נשא דף קמ"ה ע"א וז"ל פקודא כ"ב לברכא כהנא ית עמא בכל יומא בזקיפו דאצבען כו' וע"ד בברכתא דקא בריך כהנא ית עמא אצטרך לזקפא ימינה על שמאלא ולעיינא בעינא טבא. וכד פריש ידוי כהנא שכונתא שריא על אנן אצבען דהא קב"ה אסתכס עמי דכהנא באנן ברכאן וישראל מתברכינ מתרין סטרין מעילא ותתא מעילא שכונתא דשריא על אנן אצבען וכהנא דקא מברך ת"ח מלין דקא עבדי מתערין מלין לעילא כגוונא דא כפרישו דאצבען דכהנא לתתא אתערת שכונתא למייתי ולשריא עלן כו' וכהנא בעי לברכא בעינא טבא באסתכמותא דשכונתא כמה דאתמר. בההוא שעתא דברכתא דא נפקא מפומי דכהנא אנן שתין אחוון נפקין כו' וכלא שכונתא עלאה ושכונתא דלתתא אודין ככהנא באנן ברכאן עכ"ל ועיין ג"כ בפ' פקודי דף רכ"ה ע"א מענין זה. וע"כ כל איש איש מורע אהרן והוא הולך לישא את כפיו הולך ילך בשמחה עצומה והברכה יהי בשמחה דבה ועצומה וכוונת השמחה היא הטה באו בשערים הקודמים בעליית הכהן לתורה ע"ש ויזהר מאוד ומאוד שיוקוף ירו הימנית על השמאלית כמבואר בזה"ק הנ"ל וכן מבואר בש"ע סי' י"ב ע"ש וטוב עין הוא יברך ונותן הברכה בעין יפה כמבואר בזה"ק הנ"ל.

ויזהר מאוד להדגיש היוד של תיבת וישמרך ותיבת ישא שלא יקרא וְאֶשְׁמְרָךְ. אֶשָּׂא באלף לקלות תוצאות אותיות הגרון.

וכל העם ישמעו ברכת הכהנים כשהוא יוצא מפי כהן באימה וביראה כמבואר בזה"ק פ' נשא ד' קמ"ז ע"א וז"ל תאנא בההיא שעתא דכהנא פרים ידוי ומתברכינ עלאין ותתאין צריכינ עמא למיתב בדחילו באימתא ולנדע דההיא שעתא עידן רעותא אשתכח בכלהו עלמין ולית דינא בכלהו עכ"ל. ועיניהם ישיתו לנשות בארץ כמו שעומד בתפלה ממש כמבואר בש"ע סי' קכ"ח סעיף כ"ג ע"ש. ויכוין לכו לכל תיבה ותיבה שיוצא מפי הכהנים ולא יאמר שום פסוק הנדפס בסדרים כמבואר בש"ע סי' הנ"ל סעיף כ"ח ע"ש רק בסוף כל ברכה שמאריכינ הכהנים בניגון ראוי לומר רבונו של עולם אני שלך כו' אך יזהר מאוד לסיים קודם שיצא מפי הכהנים תיבה של סוף הברכה וישמרך ויחונך שלום. ויענה אחריהם אמן ככוונה עצומה.

ואחר גמר התפלה לך בשמחה אכול לחמך ויקדש על היין במקום הסעודה כידוע וקודם הקידוש יאמר פסוק בפ' אמור אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם כמועדם האר"י ז"ל.

ואז תתענג על ה' ולכו אכלו משמנים ושחו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו. כי מה מאוד גדלה מעלת הצדקה גם בכל הימים כידוע

חובת המועדות   תשיעי   רה

מגמרא הקדושה ומוזה"ק ולהיפך ר"ל מגודל עונש המעלים עיניו מן הצדקה ועשיתי לו מדור בפ"ע בעז"ה בשער הכולל פרק עשירי ומה גם שצריך אדם להזהר מאוד ומאוד בנתינת צדקה לעניים ואכילונים בחגים ובמועדים כמבואר בזה"ק בהקדמת בראשית ד"י ע"ב וז"ל פתח ר"ש ואמר כל מאן דחדרי באנון מועדיא ולא יהב חולקיה לקב"ה ההוא רע עין שטן שונא אותו וקא מקטרג ל"י ומליק ל"י מעלמא וכמה עקו על עקו מסבב ל"י. חולקיה דקב"ה למחדרי למסכני כפום מה דיכיל למעביד בגין דקב"ה ביומיא אלין אתי למחמי לאנון מאני' תבירין די ליה ועאל עלייהו והמי דלא לית להון למחדרי ובכי עלייהו מליק לעילא לחרבא עלמא אתאן בני מתיבתא קמיה ואמרי רבון עלמא רחום וחנון אחקריאת יתגלגלון רחמיך על בנך. אמר לון וכי עלמא לא עבדית ליה אלא על חסד דכתיב אמרתי עולם חסד יבנה ועלמא על דא קיימא. אמרי קמיה מלאכי עלאי רבון עלמא הא פלינא דאכיל ורוי ויכיל למעכד מיכו עם מסכני ולא יהיב לון מידי אתא ההוא מקטרגא ותבע רשו ורדף אבתריה דההוא בר נש כו' ותנינן בכל סעודתא דחדוה ההוא מקטרגא אזיל וחמי אי ההוא אקדים מיכו למסכני ומסכני בכיתא ההוא מקטרגא אתפרש מההוא ביתא ולא עאל תמן ואי לאו עאל תמן וחמי ערכוביא דחדוה בלא מסכני ובלא מיכו דאקדים למסכני מליק לעילא ומקטרגא עליה אברתם כיון דומין דרברבי כו' עכ"ל. לכן הירא את דבר ה' מעבדי ה' יזהר קודם הרגל לחלק צדקה פזרונו לעניים איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך וכיום טוב היה בטוב לשלוח מנות לאין נכון לו ועת לחננה כי בא מועד לחונן דלים יכבשנו בזה למקטרג לכל יקטרג כנ"ל בזה"ק הנ"ל. ויזהר האדם מאוד משיחת חולין בי"ט כמו בשבת כי אין בין י"ט לשבת כו' ובכל שאר דברים קדושת י"ט כקדושת שבת כי גם בי"ט יש לאדם נשמה יתירה כמבואר בזה"ק פ' פינחס ד' רמ"ב ע"ב. וז"ל כה' אלהינו בכל קראנו אליו דשם ה' טוכתו עלייהו בכתריה דאיהו כתר עליון והאי איהו נשמה יתירה בשבת ויומין טובין ובג"ד תקינו כו' עכ"ל וראוי שביום טוב היה בטוב זו תורה להרבות בלמודה.

את חג המצות תשמור עצמך ממהו חמץ בכל מה דאפשר כמבואר בזה"ק פ' תצא בר"מ דרפ"ב ע"ב. וז"ל מארי דפסחא בזמנא דשליט עלייהו ל"ל שמורים כלהו צריכינן למהוי שמורים ונטורים מחמץ ושאר בכל שהוא וכל מאכלים ומשקים כלהו נטורין. ומאן דנטיר לון מחמץ ושאר. גופיה איהו נטיר לתתא ונשמתייה לעילא ואחמר ביה לא יגורך רע בגין דהא אתעביד גופיה ונשמתייה קדש קדשים. גם הארז"ל מזהיר מאוד על זהירות משהו חמץ בפסח. וכתב שיחמיר האדם בכל החומרות של כל הפוסקים והזהיר ממהו חמץ בפסח מוכחט לו שלא יחטא כל השנה. עכ"ל. ועל כן כל שבעת הימים ראוי לאדם למעט באכילת מצה אף שהיא שמורה משעת קצירה כי אינך יודע איזה מהן יכשר ממהו חמץ בשעת אפיה וחפק לרעב נפשך בשאר מאכלים ובמיני לפתן. גם נהגו יראים ושלמים שאין אוכלים מצה שבא עליה מים אחר אפיייתה. כל אשר יעשה משקה מרכש שבכלים קטנים הנמכרים בשוק ראוי להזהר מלשתותם שנתברר שמערכין בהם קמח. ואף מרכש הנעשים מחביות גדולים ראוי לאדם למעט בשתייתו בכל מה דאפשר. וכיחוד ממשקה קווא"ם שעושין מיאגודע"ש או מתפוחים ראוי לכל ירא וחרד להרחיק משתייתו כי ע"פ רוב נמצאים בתוך החביות גרעינים חמוצים.

פרק שמיני

ליל י"ט שני וספירת העומר

אחר ערבית דליל ב' של פסח ע"פ כתבי האריו"ל לא יספור ספירת העומר ככה"כ עם הצבור אחר תפלת ערבית קודם הסדר כי תקון מצוה זו על סדר תקון העולמות העליונים הקרושים אינה באה כי אם דוקא אחר גמר כל הסדר בכל הלכותיו. אך בשאר ימי ספירה יזהר לספור דוקא עם הצבור בבה"כ. וערבית תפלה בזמנה מצוה בכל השנה ומה גם בימי העומר כדי לספור ספירת העומר עם הציבור.

יזהר האדם במצות ספירת העומר. וז"ל הוזה"ק פ' אמור ד' צ"ז ע"ב תא חזי כל בר ישראל דלא מני חושבנא דא אנון שבק שכתות תמימות למוכי לרכיותא דא לא אקרי טהור ולא בכללא דטהור הוא ולא הוא כדי למהוי ליה חולקא באוריחא. ומאן דמטי טהור להאי יומא כו'. עכ"ל בקיצור. והתכוננת על מקומו והגנו און מלין תבחן מזה גודל ענשו ר"ל להמבטלה וגודל שכרה להמקיימה. אך אם קיים עשה שכה ע"ד מצות אנשים מלומדה הוא קיים ולא קיים כלל כמבואר למעלה בשערים הקודמים כראי מוצג בראיות ברורות וכיחוד במצוה זמנית זו של ספירת העומר. שהמעיון בזה"ק ובכתבי האריו"ל עיניו יראו ועפעפיו יבחנו גודל מעלתה ותקונים הנעשים בקיומה ואיך ומה ראוי לאדם להכין את לבו ומחשבתו אל עוצם הכוונה. אך לאו כל מוחא סובל דא לכיון כוונת האריו"ל. לכן אין טוב לאדם כ"א להתקין את עצמו לתפלה לעני כי ימיה מלתו על לשונו אמורה על עניות דעת בזה ומקודם להכנים אמונה שלימה ואמיתית עכ"פ בלבו שהלא הוא כמוס סוד ה' ליראיו במצוה זו ובקיומה יעשה בהם תקונים נפלאים ונוראים וע"ז יתפלל תפלה קצרה שיהא חשוב מצוה זו בעיני הבורא ית"ש כאלו כיון בכל הכוונות שכוונו בה אנשי כה"ג ויאמר לשם יתוד כו' ואח"כ יכרך הברכה בשמחה עצומה מאוד וכשיסיים על ספירת העומר יכין לבו אל שמחה עצומה יותר בעת עשיית המצוה דהיינו בעת שיאמר היום יום וכו'.

היום יום אחד לעומר ויכוין במחשבתו שכתובות אלו שיוצאים מפיו עושה תקונים גדולים ונוראים ויכוין ג"כ לתת בזה נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה ויאמר י"ר כו' שיבנה בית המקדש כו' ושם נעבדך כו' וערבה כו' ויתפלל אדם תפלה זו על בנין בהמ"ק בשכרון לב מאוד ומקירות לבו אל הבורא ית"ש ויתעלה שיבנה בהמ"ק ב"ב ונוכל להקריב בה כל הקרבנות בכדי לתת בזה נחת רוח לית"ש ויתעלה זכרו לעד וזהו עיקר הכוונה של תפלה זו. ותפלה זו היא המשך אל תקון הספירה ובאה חובה על האדם תיכף אחר הספירה ועושה בה ג"כ תקון גדול בעולמות העליוני. כתבי האריו"ל. לכן יזהר האדם מאוד בכוונתה. ואחר תפלה זו יאמר מזמור למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יתנונו כו' בכוונה עצומה עד מאד ואמירתו ג"כ מתקוני הספירה ואף אם יכוין רק פירוש המלות של המזמור ע"פ פרש"י בודאי יתלהב לבו אל האהבה עצומה ועוה כאלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד ואל גודל ההודאה במחשבתו על חלקו וגודלו הקרוש שחבל נפלה לו בנעימים אף נחלת שפרה לו תחת אלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד ואל גודל התשוקה על התגדלות שמו הגדול של הבורא ית"ש ויתעלה כי כל זה כליף תפארת בתיבות המזמור הזה. ואל כל זה יכין לבו לכיון והתחבולה שיאמר התיבות במתון גדול ויכוין פ"י המלות עפרש"י ואו מטייל יתלהב

לבו אל כל כוונות הראויות ודי כזה. ואחר מזמור זה יאמר תפלת אנא ככה גם כן ככוונה עצומה עד מאוד כמתון גדול מלה במלה ועיקר שיכוין אף ע"פ פשוטו עיקר הבקשה של תפלה זו. ותפלה זו היא ג"כ מתקוני הספירה והיא תפלה כוללת על כל ישראל ותקון הנפש מאוד וגדול מעלתה הובא בזה"ק ותקונים בהרבה מקומות. ולפי שמצות ספירת העומר הוא תקון גדול ונפלא לטהר את נפשו שנפגמה בעונות ר"ל לכן תקנו לומר אחר הספירה תפלת רבונו של עולם אתה צויתנו כו' כדי שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתם כו' וראוי לאדם שיתפלל תפלה זו ככוונה עצומה וכשכרון לב מאד ואם יכול להוריד דמעות מה טוב כי הוא זה כל האדם לתקן נפשו בעודו בחיים חיותו ודי בהערה זה.

חור המועד הנה אף שכבר נתבאר בש"ע א"ח הלכות ח"ה בכל פרטיו אך כראם זולת שמולולים בעוה"ר בקדושת ח"ה ורבים אינם נוהרים בהלכותיו ככל חוקותיו וככל משפטיו לעשותו. באתי לעורר לבב אנוש כערכי במימרות של הגמרא הקדושה ולזכרון להם במאמר הזה"ק. וז"ל הגמרא פרק אלו הן הלוקין א"ר ששת כל המכזה את המועדות כאלו ע"ג שנאמר אלהי מסכה לא תעשה לך וסמך ל"י את חג המצות חשמור ופרש"י המכזה חלו של מועד שעושה מלאכה האסורה לו וכפ' אין דורשין ר' יונתן אומר ק"ו זמה ראשון ושביעי שאין קדושה לפניהם ולאחריהם אסורים בעשיית מלאכה חולו של מועד שיש קדושה לפניהם ולאחריהם אינו דין שיהיו אסורים בעשיית מלאכה כו'. ואיך לא יחרד לב האדם בעשיית מלאכה בחוה"מ שלא יהיה כע"ז וככופר בעיקר ר"ל. וענין תחזינה משרים בזה"ק שיר השירים דניא ע"ג ומשם תבחננו גדול קדושת חוה"מ. באמת אמרו חז"ל בגמרא הקדושה להתיר בתה"מ מלאכת דבר האכיל אך כמה חלוקים ופרטי דינים יש בגמרא הקדושה. והובא גם בש"ע איזה מלאכה נקרא דבר האכיל ואיזה לא וכל דבריהם הם הל"מ"ם וגם סבואר בשו"ע ס"א ס"י תקמ"ג שכל מה שאסור לעשותו הוא בעצמו בח"ה אסור ג"כ לומר לנכרי לעשותו והיא ברייתא מפורשת כמו"ק דף י"ב ע"א לכן יזהר האדם מאד בעשיית מלאכה בח"ה אף במלאכה קלה ועיין מקורם היטיב בשו"ע או ישאל לאיזה מורה אם מותר לתקן זה בחוה"מ או לא. ודי בהערה זו.

בל"ל שביעי של פסח יכין אדם עצמו לומר ברכת אמת ואמונה כהוראה גדולה ובשמחה גדולה ועצומה כמחשבתו שעיקר הנס בל"ה הזה היה שנבקעו מיטות שבכל העולם עם מי הים ועברו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמצרי' נמכעו בים והתעוררו נסים ונפלאות אלו בעולמות העליונים בכל שנה ושנה בל"ה הזה וזהו זכרון האדם למטה נסים ונפלאות אלו בל"ה הזה ככוונה ושמחה עצומה בלבו ובמחשבתו באלהותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד מתעורר בזה גדולתו ורוממותו של הכורא ית"ש ויתעלה בכל העולמות. וביחוד תיבות המעביר בניו בין גזרי ים סוף כו' וראו בניו נבורתו כו' יאמר בהתלהבות גדול יותר ויותר ובהוראה עצומה במחשבתו עד חתימת הכרכה בא"י גאל ישראל ודי בהערה זו.

וראיתי בספרים שמנהג הסידים הראשונים שהיו נעורים כל הלילה הזה לספר הנסים והנפלאות של בוראנו ית"ש ויתעלה שעשה בל"ה הזה לישראל הנמצאים במדרשים ובספרים גם במאמרי הזה"ק ובמסורי תהלים המדברים מענין יציאת מצרים וקריעת ים סוף וקוראין פ' בשלח עד אחר כל השירה אשרי להם ואשרי חלקם. ולמחר אחר מביעתו במקוה טהרה יתפלל תפלת שחרית בכוונה עצומה וביחוד שירת הים

שהיתה בעצם היום הזה ראוי לומר בהודאה עצומה כמחשבתו להבורא ית"ש ויתעלה יותר ויותר. ובעת קריאת הפרשה והי בשלח פרעה ימה אזנו היטיב לקריאת הקורא בפנים כמוש ויכוין כל הכוונות המבארים בקריאת הפ' שמו"ת בערב שבת קודש בשמחה עצומה ובודאי עושה בזה נחת רוח גדול לבוראנו ית"ש ויתעלה ודי בהערה זו. והי ממחרת והוא יום אחרון של פסח אחר הפלת העמידה כשיגיע לשבת הגדול בגזירת חי וקיים נורא ומרום וקדוש יאמר שכח הגדול הזה בקול רם ובכל עוצם כחו וישמח בלבו שמחה עצומה עד מאד באלהותו ית"ש ויתעלה וזכרו לעד. גם חיבות וכחן לך תעלה קדושה כי אתה קדוש ישראל ומושיע. ובקריאת הפרשה יכוין גם כן כל הכוונות המבוארים בקריאת שמו"ת בערב שבת קודש. ויזהר האדם מאוד מלשחות דבש חמץ ביום זה כמו שנוהגין המון עם ר"ל. בענין תגלחת בימי העומר הארז"ל מזהיר מאד שלא יתגלח כל ימי העומר לכן יזהר האדם מאד בזה שלא יגלח קודם ר"ח אייר ולא ביום ל"ג בעומר רק יגלח בערב שבועות שאז מצוה לגלח לכבוד הרגל הקדוש חג השבועות.

פרק עשירי

חג שבועות

ערב חג השבועות שהוא כניסת יום הקדוש זמן מתן תורתנו ישמח ויגיל מאד באלהינו ומלכנו ית"ש ויתעלה וזכרו לעד. ואחר הטבילה במקוה טהרה ילך לכה"כ בזריזות להתפלל מנחה וערבית בכוונה עצומה וביחוד בברכת אהבת עולם בערבית זו תיבות תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת כו' ונשמח בדברי תורתך כו' ראוי לומר בהודאה עצומה כמחשבתו להבורא ית"ש ביותר ויותר כי זה היום עשה ה' לבחור באבותינו וקדשם בחורת אמת ובחקים ישרים נגילה ונשמחה בו באלהותו ובתורתו ובמצותיו ודי בזה. ויזהר האדם מאד למעט באכילתו בסעודת הלילה בכל מה דאפשר כדי שיוכל לעשות התקון של הלימוד בלילה זו. ותיכף אחר ברכת המזון ילך בזריזות לכה"מ לעשות התקון של הלימוד ולא יבטל בשיחת חולין אף רגע כמימרא ח"ו. וגדל מעלת תיקון הלימוד בלילה זו מבואר בה"ק וכבר נדפסו המאמרים בתיקון ליל שבועות לכן יזהר האדם מאד ומאד בתקון לילה זו בלימוד כסדר שנדפס בתקון ליל שבועות ויזהר בדקדוק התיבות ממש כמו בק"ש כי טוב מעט בכוונה כו' ובודאי כוונת הזה"ק שכתב שיהיה הלימוד מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים כו' שיהיו תיבות הקריאה והלימוד שלמים ככתוב כי כבר הזהיר הזה"ק בעצמו ע"י בכמה מקומות ומפרש הפסוק הכשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם על אותם שחושפין ומבליעין התיבות ואין מדקדקין היטיב באותיותיה כמבואר בשערים הקודמים. גם יכינו בסקרא זו הטעמים לדקדק כם היטיב. וכשיקרא כמעשה בראשית. וכעשרת הדברות יכוין הכוונות המבוארים בקריאות פ' שמו"ת כי זה שורש וטיקור של הקריאה. וקודם עליו השחר מעט ילך למבול כדי לקבל תוספו קדושה גם בטבילה זו עושה תקון גדול. ובעת קריאת ס"ת ביום ראשון יזהר מאוד בשמיעתו עשרת הדברות מפי הקורא לכוין כל הכוונות שבארתי בקריאת שמו"ת ויכוין כאלו עומד עתה אצל הר סיני ושומע הדברות מפי הקב"ה וכי"ש ומפי ציר נאמן ביתו משה עבד ה' ודי בהערה זו. והלימוד ביום חג השבועות בתרי"ג מצות וראוי ללימוד התרי"ג מצות כס' אור השני. וקודם

ש ע ר   חובת המועדות   תשיעי   רט

למודו יאמר לשם יחוד כו' והריני רוצה ללמוד תרי"ג מצות שצוה לי הכורא ית"ש ויתעלה וכוונתי כדי לידע להזהר בהם ולשמור ולעשות אותם וכשיגיע לאותם מצות הנוהגין בזמן הזה יקבל על עצמו במחשבתו בשמחה עצומה בקבלה אמיתית לקיימם כי זה עיקר- ושורש הלימוד, ודי בהערה זו.

ובליד שני אם נכון לבו בטוח בעצמו שאף אם יהיה נעור בלידה עד אור בוקר יכול להחפץ בהשכמה ולא ינמנם אזי יעשה תקון הלימוד ממש כיום אתמול כי יעבור ואם לאו את אשר בכחך לעשות תקון הלימוד קודם השינה ילמוד ואח"כ יישן וקודם תפלת שחרית יטבול במקוה ודי בזה. וקריאת מגילת רות בחג השבועות נזכר ב"ח דס"ו ע"ד וז"ל תקינו רבנן למגילה זו בשבועות בזמן מתן תורה כו' עכ"ל בקיצור. ובודאי ראוי לקרותה ככוונה.

אחי ורעי זרע כרוכי ה' כנים חביבים למקום מה מאוד ראוי לאדם בחג הקדוש הזה זמן מתן תורתינו הקדושה התמימה והגנוזה אלפים שנה לשמות בלבבו יותר מכל החגים כדאמר רב יוסף אי לאו האי יומא קא גרים כמה יוסף איכא בשוקא וראוי לכל איש ישראלי שיתעורר עצמו כיום הקדוש הזה הן באמצע התפלה הן בלימוד וביחוד בעת אכילה ושתיה להכניס שמחה עצומה בלבו ובמחשבתו ויתן הודאה עצומה להבורא ית"ש ויתעלה שנתן חלקו וגורלו ג"כ מעם הישראלי וזיכה אותו לעבדו ולשרתו בלימוד תורתו הקדושה ובשמירת מצותיו הקדושים והנעלמים יסודותיהם בעולמות העליונים הקדושים לאין קץ ותכלית. ודי בזה.

פרק אחד עשר

כוונת תענית ד' סיון

מודעת זאת מנמרא הקדושה ומוזהר הקדוש שעבודת התענית היא עבודה גדולה וחשובה מאוד לפני הכורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד כי בהתמעט הלבו ודמו ע"י התענית כאלו את דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם תקטיר אשה ריה ניהוח לה' יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד, אך אליה וקוץ בה שאם אדם מתענה ומסנף את עצמו כמצות אנשים מלומדה ואינו שם על לבו לדעת מה זה ועל מה הוא זה התענית והצער, הכזה יהיה צום יבחרהו הכורא יתברך שמו ויתעלה כהקטרת חלבין ואמורין ע"ג כו' רק הוא מקבל שכר על הפרישה שאינו פורש את עצמו מן הצבור ומקיים גזירת ותקנות קדמונים כגון תענית של כ' סיון ושאר ת"צ כי עיקר ויסוד תענית כגון זה של כ' סיון שהי' עת צרה ליעקב גזירות גדולות בשנת ת"ח ות"ט לאלף הששי ונשפך דמן של אומה הישראלית ושפכו דמם כמים מכיבוי צריו, והגדולים אשר היו בארץ בדור ההוא גזרו ע"ז תענית וקבעו בכיה לדורות יום אחד בשנה. ושורש התענית על ענין זה מפורש בתורתנו הקדושה פ' שמיני במיתת נדב ואכיהוא כתיב ואח"כ כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה' הרי לפניך מפורש יוצא מזה שעל מיתת הצדיקים חיוב מוטל על כל איש מישראל לקנות ולכבות ולהצטער לכן עיקר התענית זה של ד' סיון לחת אל לבו כמעט בכל רגע על הריגת הצדיקים והחסידים ועל הכלל אומה ישראלית הקדושה שנהרגו במיתות אכזריות משונות ונשפך דמם באותו הזמן ולקנות ולהצטער בלבבו על הריגת בניו של מקום ב"ה וב"ש ובודאי היה מזה להבורא ית"ש צער גדול כביכול ואם נשארו בחיים היו לומדים תורתו הקדושה ועושים

מצותיו הקדושים כל ימיהם אשר הם חיים על האדמה והיה מגיע לית"ש ויתעלה נחת רוח גדול מזה ואין שכחה לפניו ית"ש צער זה של הריגת בניו הנחמדים. גם על הצער ויסורי הגופים שנהרגו אז מעם קדוש הישראלי הנקראים כנים למקום שנעשו בהם שפטים יסורים קשים ומרים כעת הריגתם יש לנו להתאונן ולקונן ולהצטער ע"ז הרבה מאוד וכוונה זו לא יעדר האדם כל יום התענית וכודאי יחשב לו לעבודה גדולה ועצומה מאוד להכורא ית"ש ויתעלה ושכרו הרבה מאוד וזולת זה השכר שנחשב לו כאלו הקריב חלבו ודמו ע"ג המזבח אף גם זאת כי נמל עלי"ה שכר גדול ג"כ על שהי מצטער ומקונן על העדר הנחת מהכורא ית"ש כביכול ועל צערם של בניו הקדושים והנחמדים כנ"ל ולהמשיך הדבר אחים שאהב אביהם אותם בתכלית האהבה ונהרג אחד מהם ע"י יסורים קשים ומרים הנה השכר מחייב שהאחים הנשואים יבכו ויצטערו ויקוננו על צרת אביהם שהגיע לו צער גדול מכנו הנחמד שנהרג ואם היה חי כודאי היה אביו מתענג ומשתעשע בו ועתה אכר סאתו התענוג והשעשוע שהוא וכודאי חיוב גדול על הבנים להצטער על צרת אביהם וגם יש להם להצטער על אחיהם האהוב שנהרג ומכר יסורים קשים ומרים כמיתתו וכולם צוחין ווי ווי על צרת אביהם ועל צרת אחיהם. וכודאי אם אביהם יודע מצער בניו על צרתו. זאת נחמתו בעניו וצערו נקל מעליו קצת כידוע שצרת רבים חצי נחמה ונהפוך הוא באם יודע לאביהם שאינם מצטערים על צרת אחיהם הנחמד שנהרג וגם לא על צרתו או מוסיפין לו הוי על הוי וצער על צרתו והנמשל מוכן מפאה עצמו. ודי בהערה זו.

חודש תמוז כוונת תענית י"ז בתמוז

הנה זה הצום הוא אחד מד' צומות הנזכרים בפסוק כי כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וגו', ונתבאר בגמרא הקדושה ובפוסקים, וחמשה דברים ארעו את אבותינו בי"ז בתמוז וא"ל הן נשתברו הלוחות. ובטל התמיד מבית ראשון. ונבקעה העיר הקדושה ירושלים. ונכנסו בה חיל נבוכדנצר ועשו בו כרצונם. ושרף אפוסטמוס את התורה. והועמד צלם בהיכל. וחיוב גדול על האדם בתענית זה לאונן ולקונן ולהצטער מאוד על כל המאורעות ההם שמהם כביכול הגיע צער גדול להכורא ית"ש ויתעלה ושכר גדול לבניו כידוע וזהו עיקר ושורש התענית וכל זה יש לו לאדם להעלות על לבו כמעט בכל רגע של יום תענית זה ולקונן ולהצטער בלבו מאוד על כל אלו הנ"ל. וזה היום תחילת בין המצרים. וכתב האר"י ז"ל כל אותם הימים שבין המצרים ישב לארץ אחר חצי היום ויבכה ויקונן על חרבן הבית וכימים ההם לא יביא אדם עצמו לדי חיוב ברכת שהחיינו אפי' בשבת עכ"ל. ונהגו להתאבל בין המצרים איש איש כפי יראתו מהכורא ית"ש ועיין גם כן בש"ע סי' תקנ"א. וראוי לאדם למגף את עצמו ככל מה דאפשר ואל יקל בעידונו ח"ו שלא יסח דעתו מאבלות ודרו"ק ע"פ שישו אתה כל המתאבלים עליה שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה כנחמתה ושאינו מתאבל כו' רחמנא לצ"ן. ויזהר האדם מאוד ביחוד בימים אלו למעט בשיחה ככל מה דאפשר שלא יבוא למלאות פיו שחוק, ואיסור זה הוא גם בכל ימי השנה מדינא דגמרא והובא ג"כ בש"ע סי' תקים ס"ה ודי בהערה זו. בושראל ראיחי שערורי' אין איש שם על לב התנהגות המון עם שבערב ד"ח אב אין מתענין כלל בכדי להפסיק מבעוד יום באכילת בשר קודם הט' ימים. אוי ואבוי

לאותו מנהג ולא תהא כזאת בישראל עם קדוש ולא תלכו בחוקות הגוים שמפסקין בסעודות כשר קודם עינוייהם אוי לעינים שכך רואות מנהג זה בעם קדוש, ודי בהערה זו.

פרק שנים עשר

חודש אב

ארוז' בגמרא הקדושה משנכנס אב ממעטין בשמחה. וראוי לאדם מאוד שיתנהג בימים אלו כשתיקה רק דבור ההכרחי שלא יבא ח'ו לידי שחוק ושמחת הלב ויפנה לבו רק אל האבלות של חרבן הבית.

וראוי לאדם להעמיד עצמו עכ"פ בט' ימים שמר"ח עד אחר התענית מתענוגי אכילה ושתיה בכל מה דאפשר ולכוין כזה לאונן ולקונן על חרבן בהמ"ק ועל שבר גדול שאירע לעם ישראלי בימים האלו ותחשב לו לצדקה לדור ודור עד עולם. וכבר נהגו רבים וכן שלמים יראי השם שמר"ח עד ת"ב מתענין בכל יום ויום ואחר התענית אין אוכלין שום חבשיל רק פת חרבה ואשרי חלקם. וביותר בערב ת"ב ראוי מאוד לאדם למעט סעודתו בכל מה דאפשר יותר מכל שבעת הימים שלא יאכל רק חבשיל אחד אף קודם חצות כי כראי הוא בית אלהינו ית"ש ויתעלה למעט מתענוג כל שהוא. ודי בהערה זו.

כוונת תענית ט"ב והקינות וכל התנהגותיו

אחר סעודה המפסקת קודם שילך לבה"כ יקבל על עצמו התענית ויחליץ נעלו מעל רגלו וענה ואמר בזה"ל הריני מקבל עלי תענית של ת"ב באכילה ושתיה וריחיצה וסיכה ונעילה הסנדל ותשמיש המטה כפי שצונו חז"ל והריני מוכן ומוזמן לקיים מי"ע ול"ת שצונו יוצרי וכוראי כו' ואני מקבל עלי חמשה ענויים אלו להחאבל ולקונן על חרבן בהמ"ק ועם קדוש ועל הריגת הצדיקים ועל גלות השכינה הקדושה ועל גלות ישראל עם קדוש בשעת החרבן ע"כ. ויאמר נוסח זה בשכרון לב מאוד ואח"כ ילך לבה"כ. ואם חל ט"ב כמי"ש תיכף אחר תפלת העמידה כשיראה אור הנר יברך ברכת בורא מאורי האש בשמחת הלב ובהודאה עצומה במחשבתו להבורא ית"ש ויתעלה כפי הכונה המבוארת למעלה כמי"ש כי אף ברכה של דיין האמת על כל צרה שלא תבוא צריך האדם ג"כ לברך בשמחה עצומה כמפורש במשנה דברכות פ"ט. ולא יברך על מקרא מגילה קודם קריאת איכה כפי שנרפס בקינות כיון שלא נזכר ברכה זו בש"ע. ויתחיל לקרות מגילת איכה עם הצבור בכ"ו גדולה מאוד גם התיבות בעצמם מעוררים לב האדם אל הכ"ו. והעיקר להכניס בלבו צער ואנינות גדול על כל הנזכר במגילה דהיינו על גודל צערם שהי' או לישראל במיחות משונות וביחוד על גודל חילול שמו הגדול של בוראנו ית"ש ויתעלה שהי' או בין העמים וביחוד בין אותם החיילות אשר צבאו פתח בית המקדש שנכנסו או להיכל ה' ובית קדש הקדשים וקול נתנו בית ה' כיום מועד וקרקרו שם בכל מיני שחוק והיתול ואמרו איה אלהיהם. כל זה ישים האדם אל לבו בעת קריאת המגילה ויבכה במר נפש מאוד בכי גדול וכדאי אם יכין אדם רק את לבו אל אנינות גדול ולהצטער עצמו מאוד בעת קריאת הפסוקים המורים על חילול שמו הגדול ית"ש ועל שבר הגדול של עם קדוש כי גדול כים שברם במיחות אכזריות משונות ממילא עינוי יורידו כנחל דמעה מאין הפוגו

מראש המגילה ועד סופה ודי בהערה זו. ואחר קריאת המגילה יאמר קינות בבכיה גדולה ג"כ ממש על הכוונה הנ"ל במגילות קינות. וילמוד עד חצות לילה וחצות יעשה התקון וילמד אח"ז מעט ויקרא ק"ש שעל הסטה ויישן כדי שלא יתנמנם למחר בקינות. ויזהר האדם מאוד מאיסור נעילת הסנדל. ובעו"ה הרוב המון עם אינם נוהרים בזה ואף בעת יהיה הגשם על הארץ וירפשו מימיו רפש וטיט כתב המ"א בהלכות י"ב אין כל אדם יכול לומר אסטנים אני, ומה גם ביבושת הארץ ויזהר האדם מאד בזה כי הוא דינא דגמרא, ובשמיעת הפרשה מפי הקורא בתורה ובקריאת ההפטרה ישים בלבו אבילות ואנינות גדול על כל הנזכר שם. ואחר קריאת התורה יתחיל לומר קינות עם הצבור וכוונת בכיות של הקינות הם ממש ע"ד כוונת קריאת מגילת איכה ועיקר אמירת קינות היא הבכיה כי זה שורש ועיקר בקינות וכוונת הבכיה יהי על שני דברים כנ"ל בתענית כי מיון ובקריאת מגילת איכה. והנני שם לפניך כשיעור כמה קינות ומהם תקיש מעצמך על השאר. בקינה איכה א"י קוננו מא"י כו'. המדבר מענין הריגת הצדיק יאשיהו המלך, ובקינה ארזי הלכנון שמדבר מענין עשרה הרוגי מלכות התנאים הקדושים וכיוצא יבכה בכי גדול ועצום מאד על גודל צער השכינה הקדושה ככיכול שהיתה לה מננים הנחמדים כאלו, שהיתה מתפארת בהם בכל העולמות ראו מה ברוי בראתי בעולמי כנזכר בזה"ק שמתפארת כן באדם צדיק ועכשיו בעו"ה ראתה גודל צערם במיתתם הקשה ע"י יסורים קשים ומרים שנעשו בהם ויכוין ג"כ בבכיותו על צערם של הצדיקים והחסידים ההם בנים נחמדים של הקב"ה וכ"ש שמכלו יסורים קשים ומרים כזה וכיוצא בשאר קינות המדברים מענינים כאלה, ובקינה זכור אשר עשה צר בפניו, ובקינה ואתה אמרת היטיב איטיב עמך, וכיוצא יבכה בכי גדול ועצום. על הלול שמו הגדול והנורא בין עם טמא. ובקינה החרישו ממני ואדברה שמדבר בה מענין גודל שברם של עם קדוש וגם ענין שפלות וירידות תורתנו הקדושה שנאבדו חופשי כלי מלחמתה והם הת"ח הגדולים יבכה ע"ז בכי גדול ועצום מאד שאין לנו עתה מי שיפרש ויפענח צפנות סודותיה הגנוזים ומי שאין טבעו להוריד דמעות עכ"פ יאמר הקינות בלב נשבר מאוד. ובקול בכי ויצטער ויתאונן מאוד על כל הנ"ל. ודי בזה.

הנה על זה ראוי לעורר את האדם מאד ומאוד שיהיה מאד מהימם הדעת מאבילות ח"ו כל היום והנה מזה יתבונן האדם גודל העונש ע"ז ר"ל מדאסרו תו"ל אף למוד תורה הקדושה שחיובה והגית בו יומם ולילה אך בעבור שהלמוד משמח את הלב וסיח דעתו מהאבילות ע"כ אסרו תו"ל הלמוד במ"ב ומה תכין גודל העונש למי שמסיח דעתו מהאבילות ביום המר הזה אפילו רגע אחת לכן יזהר האדם בזה מאוד ומאוד דהיינו אף בעת שלא יעמו בלמוד בדבריו המותרים כנזכר בש"ע סי' תקנ"ד דהיינו בעת הליכתו מביתו לבת"כ או מכת"כ לביתו וכיוצא ואף בשעה שהיה בבית הכסא לא יסיח דעתו מאבילות ויחשוב אז גודל שברם של ישראל עם קדוש שהי' להם בשעת חחרבן השפיכות דמים ושאר דבריהם הרעים כפי שנזכר בגמרא פ' הנזקין וכיוצא ויצטער בלבו הרבה ע"ז והתחבולה לזה שלא יסיח דעתו מאבילות אפילו רגע אחת הוא שיהיה מדבר עם שום אדם כל המעט לעת כנ"ל, ובודאי מי שנוהר מלהסיח דעתו מהאבילות כל המעט לעת יזכה לראות בנחמות ציון כמש"ה שישו אתה משוב כל המתאבלים עלי. ודי בהערה זו. ואחר הקינות יקרא מגילת איכה. של"ה, וראוי לקרות בצבור כמו אחמול. וענין הליכה לבית הקברות בת"ב שכתב

הרמ"א סי' תקנ"ט. ובכדי להוציא כל הריעות שהאריו"ל מזהיר שאין לילך לכה"ק רק לצורך הלזית המת בי"ט ראוי שילך קרוב לכה"ק בכדי שיוכל לראות משם קברי מתים וכוה יוצא כל הרעות. בכתבי האריו"ל לקדש הלכנה כמוצאי ת"כ. נהגו אנשי מעשה להתענות הפסקה תשיעי ועשירי מפני שעיקר שריפת בית אלהינו היתה בעשירי בחדש כי לעת ערב של ת"כ הציתו בו את האש ונשרף עם שקיעת החמה של עשירי כדאיתא בגמרא והובא כאבודרה"ם איתא בירושלמי ריב"ז צי"ט צי"ט תשיעי ועשירי ר' אבין צי"ט תשיעי ועשירי ר' לוי צי"ט תשיעי ולי"ז עשירי עכ"ל. אחיי ורעי הלא עיניכם הרואות את אשר עשו והחמירו על עצמם אלו עמודי עולם לסגף א"ע בתענית והאיך כל אדם לא ילמוד ק"ו בעצמו לעורר א"ע להזהר עכ"ל בת"כ אחר התענית לערב בכל מה דאפשר שלא להתענג כ"כ במאכל רק יאכל להעביר גודל הרעבון וחלשת הגוף מהתעני' וכונאי יחשב לו לצדקה. גם למתרת יום העשירי יזהר בזה. ודי כהקרה זו. כפי"ו באב אומרים למנצח בין אשרי וכו' לציון ומ"ש כש"ע אי"ח סי' קל"א סי"א ברמ"א שאין אומרים למנצח כפי"ו באב טעות נפל בדפו' במקום ט' באב ט"ו באב וטראה מקום שנרשם ברמ"א סי' תקנ"ט מוכיח כי שם כהוב בענין ת"כ. המו עניני חודש אב ואבלותו. רבון כל העולמים תמהר נחמתו. ושוב ברחמים על ישראל שארית נחלתו. ולירושלים עיר קדושתו. אמן נצח סלה ועד.

ש ע ר   ש ע ר ה מ ים   ע ש י ר י

השער הזה פתח לדופקי בתשובה בחדש אלול לקבל תומו והוא החדש למנויו שנמנין לשוב ומושכים את ידיהם מעבירות שבידם ושופכים לב כמים נוכח פני ה' להטות משפט גבר מטה כלפי חסד כי בא מועד יום ה' כי קרוב ופלני מים חרד עיניו על לא שמרו פקודי ה' ישרים מים נאמנים ע"כ שמו נאה לו שער המים ע"ש התשובה והבכי. ובו מבואר התעוררות התשובה בדרך פרטי וביחוד על עבירות שאדם דש בעקביו.

פרק ראשון

חדש אלול, התעוררות התשובה

הנה הראשונים וגם האחרונים בספריהם יועצין על אלול מפני ר"ה ומאיימין על האדם כי גדול יום ה' כי קרוב ומי יכילנו וז"ל הטור סי' תקפ"א תניא בפרקי ר"א בר"ח אלול אמר הקב"ה למשה עלה אלי ההרה שאז עלה לקבל לוחות האחרונות והעבירו שופר במחנה משה עלה להר שלא יטעו עוד אחר ע"ג והקב"ה נתעלה באותו שופר שנאמר עלה אלקים בתרועה וגו' לכך התקינו חכמים שיהיו תוקעין בר"ח אלול בכל שנה ושנה וכל החדש כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה שנאמר אם יתקע שופר בעיר וגו' וכדי לערכב השטן וכן נוהגים באשכנז לתקוע בכל בוקר וערב אחר התפלה ויש מי שמרכיב סליחות ותחנונים מר"ח אלול ואילך כו' ומסיים וכל המוסף לבקש רחמים זכות הוא לו. עכ"ל הטור והובא ג"כ בש"ע בכ"י סי' תקפ"א. והרבה ספרים כתבו רמזים על התעוררות חדש אלול. ובו"ח דף ט"ו ע"ד ז"ל ובכתה את אביה ואח